



پاسخ نامه

نظام قدیم انسانی

(۳ آبان ماه ۱۳۹۸)

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف ما)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
زبان و ادبیات فارسی	طنین زاهدی کیا	طنین زاهدی کیا	محسن اصغری، مرتضی منشاری، آناهیتا اصغری
عربی	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	صالح احصانی
زبان انگلیسی	نسترن راستگو	نسترن راستگو	عبدالرشید شفیعی، آناهیتا اصغری، فریبا توکلی
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
ریاضی (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
آمار و مدل سازی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	مهسا عفتی
ادبیات فارسی سال چهارم	حمید محدثی	حمید محدثی	مرتضی منشاری
آرایه های ادبی	حمید محدثی	حمید محدثی	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
عربی سال چهارم	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ شناسی	میلاذ هوشیار	میلاذ هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیای سال چهارم	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	محمدابراهیم مازنی
تاریخ ایران و جهان (۱)	میلاذ هوشیار	میلاذ هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیای (۱)	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	محمدابراهیم مازنی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه ی سال چهارم	موسی اکبری	موسی اکبری	علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد
منطق و فلسفه ی سال سوم	موسی اکبری	موسی اکبری	علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد
روان شناسی	پروانه کریمی	پروانه کریمی	فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، فاطمه منصورخاکی (عمومی)
مسئول دفترچه	آفرین ساجدی (اختصاصی)، فرهاد حسین پوری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهره فرجی (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی



ادبیات پیش‌دانشگاهی و ادبیات ۲ و زبان فارسی ۳

۱- «طرد» به معنی راندن است. (مطرود: رانده شده)
(امیر افضلی)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، واژه‌نامه)

۲- معانی درست واژه‌ها:
ترباق: پادزهر، ضد زهر / ملاهی: جمع ملهی، آلات لهو / دژم: خشمگین
(مرتضی منشاری - اردبیل)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، واژه‌نامه)

۳- تشریح گزینه‌ها:
(داود تالشی)

گزینه «۱»: فراق (دوری) یار درست است نه فراغ یار.
گزینه «۲»: ثنا و ستایش درست است نه سنا و روشنایی.
گزینه «۳»: ضلالت (گمراهی) - ضاله - ضال (گمراه) - ضلت (هم‌خانواده فراوانی دارد).
گزینه «۴»: بیغوله (گوشه و کنار) درست است نه بیقوله.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، ترکیبی)

۴- املاي درست واژه‌ها:
بیت «ب»: گزارم / بیت «د»: مزلت ← مذلت
(مرتضی منشاری - اردبیل)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، صفحه‌های ۷ و ۸)

۵- تضاد: «زعفران چهره» (زرد) که نشانه کسالت و اندوه است در مقابل «لاله‌گون شدن چهره» (سرخ) که نشانه طراوت و نشاط است.
(امیر افضلی)
تشبیه: زعفران چهره: اضافه تشبیهی - زعفران چهره مثل لاله سرخ شود.
تشخیص و استعاره: چشم مثل دوستی است که می‌خواهد زردی چهره و اندوه را بیوشاند.
کنایه: زعفران‌رنگ بودن (زرد) چهره: کنایه از ناراحتی و کسالت
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)

۶- تشبیه: چو خامه / کنایه: سر بر سر زبان کردن (مردن) / مجاز: سر (اول) ← جان - زبان (دوم) ← سخن / حسن تعلیل: علت بریدن نوک قلم این است که قلم چون حرف دل را بر زبان جاری می‌کند سرش بریده می‌شود. (دلیل غیرواقعی)
(داود تالشی)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)

۷- مفهوم بیت اول گزینه «۳»، «بیان سختی راه عشق» و بیت دوم «درمان‌ناپذیری عشق و غم عشق» است.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: مفهوم هر دو بیت: ملکوتی بودن انسان
گزینه «۲»: مفهوم هر دو بیت: طلب همدم در راه عشق و لیاقت درک حقیقت عشق
گزینه «۴»: مفهوم هر دو بیت: تسبیح گفتن همه موجودات
(داود تالشی)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه‌های ۲ تا ۶)

۸- بیت صورت سؤال و گزینه «۲» به بندگی و اطاعت از خداوند اشاره می‌کنند.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: از سر اخلاص و قلباً در پی مقصود بودن
گزینه «۳»: لزوم دستگیری از افتادگان و کمک به آنان
گزینه «۴»: توصیه به تعالی و رها کردن مراتب پست دنیایی
(امیر افضلی)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۱۳)

۹- در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به دگرگون شدن روزگار و از بین رفتن راه و رسم خردمندان و محتاج و نیازمند شدن آنان و به شهرت رسیدن و صاحب امکانات شدن بی‌خردان اشاره شده است.
در گزینه «۳» می‌گوید که وقتی غفلت بر انسان‌ها حاکم شود، جاهل و دانا تفاوتی نخواهند داشت.
(مرتضی منشاری - اردبیل)

۱۰- (ظنین زاهدی‌کلیا)
مفهوم گزینه «۴»: برای بیان درد اشتیاق، شنونده‌ای مناسب است که دوری از حق را ادراک کرده و دلش از درد و داغ فراق سوخته باشد.
مفهوم سایر ابیات: کل شی یرجع الی الصله
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۲)

<p>۱۶- (داود تالشی)</p> <p>تشریح گزینه‌های دیگر</p> <p>گزینه «۱»: «ی» در شادی ی/ «ی» در «آسایش»</p> <p>گزینه «۲»: «ی» در «بالای کس»</p> <p>گزینه «۳»: «ی» در «تن خاکی من»</p> <p>(زبان فارسی ۳، زبان فارسی، ترکیبی)</p>	<p>۱۱- (ظنین زاهدی‌کیا)</p> <p>بادی: آغاز، دراصل اسم فاعل از «بدء» به معنی شروع کننده</p> <p>لابه: تضرع، التماس، اظهار نیاز</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)</p>
<p>۱۷- (کاظم کاظمی)</p> <p>«ن» در واژه‌های «شیرین‌دهنان» و «صف‌شکنان» به‌عنوان علامت جمع، کاربردی یکسان دارد.</p> <p>تشریح گزینه‌های دیگر</p> <p>گزینه «۱»: «ن» در «لولیان» علامت جمع و در «روان» علامت صفت فاعلی است.</p> <p>گزینه «۲»: «ن» در «خامشان» علامت جمع و در «کشان» نشانه‌ی قیدساز یا علامت صفت فاعلی است.</p> <p>گزینه «۳»: «ن» در «نگران» علامت صفت فاعلی و در «دگران» علامت جمع است.</p> <p>(زبان فارسی ۳، زبان فارسی، ترکیبی)</p>	<p>۱۲- (ظنین زاهدی‌کیا)</p> <p>شکل درست املاي کلمه: قصور</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، املا، ترکیبی)</p> <p>۱۳- (ظنین زاهدی‌کیا)</p> <p>تهران مخوف: مشفق کاظمی / سالاری‌ها: بزرگ علوی</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)</p>
<p>۱۸- (کاظم کاظمی)</p> <p>مفهوم مشترک ابیات مرتبط امید و درخواست شفاعت از ممدوح در روز قیامت است، اما در بیت گزینه «۱» شاعر معتقد است بدون عنایت و رحمت پروردگار، شفاعت، کارساز نخواهد بود.</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۲)</p>	<p>۱۴- (داود تالشی)</p> <p>تشبیه: روضه حسن/ مراعات نظیر: (روضه، زنبور، غسل) / واج آرای: تکرار «ر» و «ی» / اغراق: زیاده‌روی در حُسن و زیبایی معشوق</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)</p>
<p>۱۹- (ممنن اصغری)</p> <p>در هر سه گزینه شاعر خاک کوی یار را توتیای چشم خود قرار می‌دهد، اما در بیت گزینه «۴»، شاعر می‌گوید: حتی سیل هم نمی‌تواند مانع رفتن ما به کوی یار باشد.</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، مفهوم، مشابه صفحه ۳)</p>	<p>۱۵- (حسن وسکری - ساری)</p> <p>بیت گزینه «۱» واژه هم‌اوا ندارد.</p> <p>تشریح گزینه‌های دیگر</p> <p>گزینه «۲»: «قدر» ← «غدر»</p> <p>گزینه «۳»: «خویش» ← «خیش»</p> <p>گزینه «۴»: «خوار» ← «خار»</p> <p>(زبان فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۱۸)</p>
<p>۲۰- (سعید کنج‌بشن‌زمان)</p> <p>مفهوم بیت سؤال اشاره به این دارد که غم دل را باید با یار گفت و او تنها محرم راز است و این مفهوم دقیقاً در گزینه «۴» آمده است. البته در گزینه «۱» تله‌ای گذاشته شده که باید به آن دقت کرد.</p> <p>در گزینه «۱» مفهوم اصلی، غیرتمندی است چرا که دل را نیز محرم اسرار ندانسته و شخص را از گفتن راز عشق به دل پرهیز می‌دارد.</p> <p>(ادبیات فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۳)</p>	

عربی ۲

-۲۱

(درویشعلی ابراهیمی)

«المجتمعات البشريّة»: جوامع (جامعه‌های) انسانی / «تتقدّم»: پیشرفت می‌کنند (در این جا) / «عاملین»: دو عامل / «هامّ»: مهم / «بفضل»: به کمک / «الأبدی العاملة المتخصّصة»: نیروهای متخصصّ کار / «التکنولوجیا»: تکنولوژی، فن آوری / «المتقدّمة»: پیشرفته.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۲

(مهم‌صارق مسمی)

«إنّک تعلم»: همانا (قطعاً) تو می‌دانی / «آنی لا أرى أبداً»: که من هرگز نگاه نمی‌کنم / «لکنی آری»: ولی (اما) می‌بینم / «خلّقوا من ذهب»: از طلا خلق شده‌اند (آفریده شده‌اند)

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۳

(سیرمهم‌علی مرتضوی)

ترجمه درست عبارت این گزینه:

«و ما می‌دانیم که بزرگ‌ترین کرامتی که خداوند به‌وسیله آن، انسان را گرامی می‌دارد، همان کرامت علم است.»

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۴

(کنکور سراسری ۸۹)

ترجمه بیت مورد نظر این است: «گاهی چیزی زیان می‌رساند در حالی که به سودمندی‌اش امید داری. چه بسا تشنه‌ای با آب زلال گلوگیر شود.» و این مضمون با مضمون گزینه «۳» که می‌گوید: «چه بسا چیزی را دوست دارید در حالی که برای شما شرّ و بدی می‌باشد»، تناسب دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «از رحمت خدا ناامید نشوید.» ربطی به مضمون بیت ندارد.

گزینه «۲»: «خداوند پس از سختی، راحتی قرار خواهد داد.» ربطی به مضمون بیت ندارد.

گزینه «۴»: «چه بسا چیزی را ناپسند بدانید در حالی که برای شما بهتر است.» متناسب با مفهوم بیت نیست.

(عربی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

-۲۵

(عمارالدین صالحیان)

آسمان: «سما» / قلب‌ها: «قلوب» / کسانی که: «الذین» / حرص می‌ورزند: «یحرضون، یطمعون» / نزدیک شدن: «تقرّب، قرب» / غم: «الحزن» / جای نمی‌گیرد: «لا یسکن، لایقیم»

(عربی (۲)، تعریب، ترکیبی)

-۲۶

(کنکور سراسری ۸۸)

تعریب درست عبارت این گزینه: «أ تعلمون أنّ الجمل قادر علی أن یبقی حیّ أسابيع بدون الطعام أو الماء!»

(عربی (۲)، تعریب، ترکیبی)

ترجمه متن درک مطلب:

«پژوهشگران در مورد اثر تماشای تلویزیون و انجام بازی‌های رایانه‌ای بر کودکان و خانواده تحقیق می‌کردند، به شکلی که ۲۳ کودک را که سنشان به ۷ سال می‌رسید و عادت‌های متفاوتی نظیر تماشای تلویزیون یا انجام بازی‌های رایانه‌ای را ادامه می‌دادند، انتخاب نموده و در مدت معینی، از عادت‌های ذکر شده جلوگیری به عمل آمد، و نتایج نشان داد که به‌وسیله منع راه‌های مذکور، ارتباط خانوادگی افزایش یافت، چنان‌که رفتار کودکان تغییر کرد: شروع به زود خوابیدن کردند، زود و در حالتی از شادابی بیدار شدند، بدین‌صورت در درس خواندن پیشرفت نمودند، به این معنی که به انجام وظایف درسی و رقابت در درس خواندن، اهتمام ورزیدند، چرا که چیزی باقی نمانده بود که آن‌ها را از انجام وظایف مشغول کند، و دانشمندان می‌گویند که این پژوهش آشکار می‌سازد که با منع یا کم کردن آن وسایل، فرد با افزایش ارتباط و تفاهم خانوادگی روبه‌رو می‌شود، همان‌طور که کودکان از این موضوع، در جهت پیشرفت در درس و مراقبت از سلامتی‌شان بهره می‌برند.»

-۲۷

(سیرمهم‌علی مرتضوی)

دانشمندان مشاهده کردند که سرزندگی در کودکان، هنگام مطالعه، افزایش یافت! «مطابق متن درست است.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «هفت کودک در آن برای مدتی مشخص شرکت کردند!» که نادرست است.

گزینه «۳»: «محققان دو گروه را انتخاب می‌کردند تا تأثیر بر روی کودکان روشن شود!» که نادرست است.

گزینه «۴»: «پژوهش نشان داد که بازی‌های رایانه‌ای تأثیری کم‌تر از آن‌چه تصور می‌کنیم ایجاد می‌کنند!» که نادرست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

-۲۸

(سیرمهم‌علی مرتضوی)

با توجه به متن صورت سؤال که می‌گوید: «کودکان هنگام پژوهش در کارهایشان پیشرفت کردند زیرا ...»، این گزینه: «منع وسایل الکترونیکی زمان‌هایی کافی برای آن‌ها فراهم آورد!» درست و مناسب است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ارتباط خانوادگی بدون نیاز به‌وجود تلویزیون و بازی‌ها افزایش یافت!» که نادرست است.

گزینه «۲»: «کاهش به‌کارگیری تلویزیون و کامپیوتر سلامتی‌شان را افزایش داد!» که نادرست است.

گزینه «۴»: «عادت‌هایشان، به‌وسیله توجه به خانواده و ارتباط خانوادگی بهبود یافت!» که نادرست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

-۲۹

(سیرمهم‌علی مرتضوی)

این‌که «کاستن از تأثیر تماشای تلویزیون و نظیر آن و فوایدش، محدود به کودکان است!» مطابق متن صحیح نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خانواده خوشبخت با دوری کردن از زیاده‌روی در به‌کارگیری تکنولوژی ساخته می‌شود!» مطابق متن صحیح است.

گزینه «۳»: «کودکانی که زمان‌های کمی را با بازی‌های رایانه‌ای می‌گذرانند، در مدرسه رقابت می‌کنند!» مطابق متن صحیح است.

گزینه «۴»: «هر کس به انجام بازی‌های رایانه‌ای زیاد توجه کند، دیر از خواب برمی‌خیزد!» مطابق متن صحیح است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۶- (ولی الله نوروزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: کلمه «صدقات» مفعول به و منصوب با اعراب فرعی «کسره» است.
گزینه ۳: کلمه «سینات» مفعول به و منصوب با اعراب فرعی «کسره» است.
گزینه ۴: کلمه «أخا» مفعول به و منصوب با اعراب فرعی «الف» است.
(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۳۷- (مهمربارق مهنی)

در این گزینه «أخلاقهم» فاعل از نوع اسم ظاهر برای فعل «ذَهَبَتْ» و «و» در «ذَهَبُوا» فاعل از نوع ضمیر بارز هستند و فاعل از نوع ضمیر مستتر نیامده است. در سایر گزینه‌ها «هو» مستتر به ترتیب فاعل برای فعل‌های «بَدَوْمُ»، «يُحِبُّ»، «لَمْ يَجْعَلْ» است.
(عربی (۲)، انواع جملات، ترکیبی)

۳۸- (امیر طریقی)

کلمه «جعل» در این جا، یک فعل متعدی به دو مفعول به است که کلمه «حظ» به‌عنوان مفعول به دوم، منصوب به اعراب تقدیری است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۲: «معجزة و إبطال»، دو مفعول به و منصوب به اعراب اصلی هستند.
گزینه ۳: «داعی» اسم منقوصی است که مفعول به واقع شده و منصوب به اعراب اصلی است.
گزینه ۴: «السننات» جمع مؤنث سالم و مفعول به و منصوب به اعراب فرعی کسره است.
(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۳۹- (سیرمهمر علی مرتضوی)

در این گزینه «یاء» در «أخیک» علامت فرعی جر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «یاء» در «قلبی» ضمیر و محلا مجرور است.
گزینه ۲: «یاء» در «الجلادین» علامت اعراب فرعی نصب است، زیرا «الجلادین» مفعول به و منصوب است.
گزینه ۴: در این گزینه علامت اعراب فرعی «یاء» وجود ندارد.
(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۴۰- (درویشعلی ابراهیمی)

انواع اعراب عبارت‌اند از: ظاهری، تقدیری و محلی
«الله» مبتدا و مرفوع با اعراب ظاهری
«الذی»: خبر و مرفوع با اعراب محلی
«الأنبیاء»: مفعول به و منصوب با اعراب ظاهری
«المرسلین»: معطوف و منصوب به تبعیت از «الأنبیاء» با اعراب فرعی «یاء»
(اعراب فرعی نوعی از اعراب ظاهری است).
«الهدی»: مجرور به حرف جر با اعراب تقدیری

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: در این گزینه اعراب «محلی» وجود ندارد.
گزینه ۳: در این گزینه اعراب «تقدیری» وجود ندارد.
گزینه ۴: در این گزینه اعراب «تقدیری» و «محلی» وجود ندارد.
(عربی (۲)، انواع اعراب، ترکیبی)

۳۰-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

حرکت گذاری درست همه عبارت این چنین است: «أُظْهِرَتِ النَّتَائِجُ أَنْ مَعَ مَنَعَ السَّبِيلِ الْمَذْكُورَةَ زَادَ التَّرَابُطُ الْعَائِلِيُّ كَمَا تَغَيَّرَ سُلُوكُ الْأَطْفَالِ!»
(عربی (۲)، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۳۱-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

حرکت گذاری درست همه عبارت این چنین است: «... تَنْجُو نَحْوَ الْمَزِيدِ مِنَ التَّرَابُطِ وَ التَّفَاهُمِ الْاِسْرَى مَعَ مَنَعَ أَوْ تَقْلِيلِ بِلَاكِ الْوَسَائِلِ!»
(عربی (۲)، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۳۲-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «جمع تکسیر» نادرست است.
گزینه ۲: «مشتق» نادرست است.
گزینه ۳: «منصوب بالفتحة» نادرست است.
(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۳-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «فاعله «المراء»» نادرست است.
گزینه ۲: «للمخاطب، من باب تفعّل» نادرست است.
گزینه ۳: «بزیادة حرفین» نادرست است.
(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۴-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

«أب» مجرور به حرف جر با اعراب تقدیری است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «المعلمین» مضاف الیه و مجرور با علامت فرعی اعراب است.
گزینه ۲: «أخ» از اسماء خمس و مجرور به حرف جر با علامت فرعی اعراب است.
گزینه ۴: «أحوج» اسم تفضیل و غیرمنصرف، مجرور به حرف جر با علامت فرعی اعراب (فتحه) می‌باشد.
(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۴)

۳۵-

(درویشعلی ابراهیمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «نفس، ی» از اسامی معرفه‌اند.
گزینه ۲: «ك، الحلو» از اسامی معرفه‌اند.
گزینه ۴: «النهر» از اسامی معرفه است.
(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)



دین و زندگی پیش‌دانشگاهی و دوم

۴۱-

(مفسر رضایی‌بغا)

نگرش توحیدی مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به این پیکره، حیات بخشیده است. اصل و حقیقت توحید به معنای یگانگی (وحدانیت) و شریک و همتا نداشتن خداست که در آیه «و لم یکن له کفواً اُخذ»، مورد توجه واقع شده است. اما عبارت «و لا یُشْرک فی حکمه احداً»، بیانگر توحید در ولایت است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۴۲-

(مفسر رضایی‌بغا)

اگر بگوییم: «جهان از منشأها و اصل‌های متعدد پدید آمده است»، دچار شرک در خالقیت شده‌ایم. این‌که تصور کنیم دو یا چند خدا وجود دارند و هر کدام خالق بخشی از جهان هستند، یا با همکاری یک‌دیگر، این جهان را آفریده‌اند، در واقع هر کدام از آن‌ها را محدود و ناقص فرض نموده‌ایم. قرآن کریم در خصوص توحید در خالقیت می‌فرماید: «قُلْ اللهُ خَالِقُ كُلِّ شَیْءٍ؛ بگو: خداوند خالق همه چیز است.»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۴۳-

(مسلم بهمن‌آبادی)

رسول خدا (ص)، در حدیث شریف «تفکروا فی کلّ شیءٍ و لا تفکروا فی ذات الله»، انسان‌ها را به تفکر در اشیای جهان که همگی آیهای از نشانه‌های الهی هستند، تشویق می‌کند. اصولاً دین اسلام ما را به تفکر در نعمت‌ها و نشانه‌های خداوند برای شناخت صفات الهی تشویق کرده است. چرا که شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند، از راه شناخت مخلوقاتش تا حدودی امکان‌پذیر است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۴۴-

(مفسر رضایی‌بغا)

توحید در ولایت به این معناست که هرگونه تصرف در جهان، حقّ خداوند و شایسته اوست که در آیه مبارکه «ما لهم من دونه من ولیّ و لا یُشْرک فی حکمه احداً؛ جز او هیچ سرپرستی برای آنان نیست و در فرمانروایی او هیچ کس شریک نیست.» اشاره شده است. علت توحید در ولایت، توحید در مالکیت است، یعنی، از آن‌جا که خداوند مالک حقیقی جهان است، بر آن ولایت نیز دارد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۴۵-

(مسلم بهمن‌آبادی)

امیر مؤمنان علی (ع) می‌فرماید: «الحمد لله المتجلی لخلقه بخلقه؛ خدای را سپاس که با آفرینش موجودات برای آفریدگان تجلی کرد.» یعنی هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیهای از آیات الهی محسوب می‌شود.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۸)

۴۶-

(مسلم بهمن‌آبادی)

چون وجود مخلوقات، از جمله انسان، وابسته به خداست، اوست که می‌تواند آن‌ها را ببرد و مخلوقات دیگری بیاورد یا آن‌ها را نگه دارد. چون وجود خداوند وابسته به چیزی نیست، کسی نمی‌تواند وجود او را بگیرد و نابودش کند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۵)

۴۷-

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

ستم و تعدی انسان‌های مشرک با کلیدواژه «تبی» معرفی می‌شود. آنان وقتی از طوفان و بلایای طبیعی با دعا کردن به درگاه خدا نجات یافتند، خدا را فراموش می‌کنند و دوباره به ستم بر خود و تجاوز می‌پردازند. این حقیقت در عبارت قرآنی «یا ایها الناس ائما بغیکم علی انفسکم متاع الحیاة الدنیا» اشاره شده است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۱۳)

۴۸-

(مفسر رضایی‌بغا)

توانایی‌های شفابخشی و دادن حاجت به زمان حیات پیامبر اکرم (ص) اختصاص ندارد. اصولاً عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن‌ها بدانیم.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه ۱۸)

۴۹-

(مسلم بهمن‌آبادی)

بیت «ذات نایافته از هستی بخش / کی تواند که شود هستی‌بخش»، بیانگر مقدمه دوم نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش است. یعنی هر پدیده، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۶)

۵۰-

(امین اسریان‌پور)

درخواست از پزشک برای درمان بیماری، منافاتی با توحید در ربوبیت ندارد. زیرا چنین کاری را با اسباب مادی انجام می‌دهد. مفهوم توحید در ربوبیت در آیه «افریئتم ما تحرثون انتم ترعونه ام نحن الزارعون» اشاره شده است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۵۱-

(ابوالفضل امرزاه)

از گمان‌های نادرست معرفی شده در قرآن این است که کوه‌ها ثابت پنداشته شوند، در حالی که در واقعیت، کوه‌ها مانند ابرها در حرکت‌اند. این حقیقت در آیه «و تری الجبال تحسبها جامدة و هی تمر مر السحاب... و کوه‌ها را می‌بینی، می‌پنداری که ساکن هستند؛ در حالی که همچون ابرها در حرکت‌اند»، تبیین شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه ۶)

۵۲-

(امین اسریان‌پور)

برای پاسخ به این سؤال که «چگونه اجزای مجموعه‌های منظم جهان، متناسب با هدفی که دارند، کنار یک‌دیگر جمع می‌شوند؟»، باید پای «انتخاب»، «گزینش» و «طرح قبلی» را در میان دانست. یعنی خالق آگاه، خبیر و حکیم، متناسب با هدفی که در نظر دارد، اجزا را به وجود می‌آورد و با طرح و نقشه و برنامه‌معیّن، همکاری‌ها را شکل می‌دهد تا آن هدف و غایت محقق شود. طرح و نقشه و برنامه الهی، تقدیر نام دارد که در آیه «الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی» مورد توجه واقع شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه‌های ۵ و ۱۲)

۵۳-

(مسلم بهمن‌آبادی)

امام علی (ع) در نهج‌البلاغه می‌فرماید: «... خدای متعال همه مخلوقات را براساس مقیاس، نظم مشخص و اندازه‌های مخصوص و متناسب با هر یک از آن مخلوقات آفریده است.» مفهوم نظم و اندازه مشخص و مخصوص، اشاره به تقدیر الهی دارد که در آیه «الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی» به مخصوص بودن این تقدیرات برای هر موجودی متناسب با ویژگی‌هایش اشاره شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه‌های ۵ و ۱۴)

۵۴-

(مفسر رضایی‌بغا)

بیت مذکور به سرشت خدا آشنا یا فطرت خداگرای انسان اشاره دارد. گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا می‌شود، اما باز که به خود برمی‌گردیم، او را در کنار خود می‌یابیم و می‌گوییم: «دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجبت که من از وی دورم / چه کنم با که توان گفت که او / در کنار من و من مهجورم»

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه ۳۷)

زبان انگلیسی ۳ و پیش‌دانشگاهی

۶۱- (میرضی زاهدی)
ترجمه جمله: «این گیاهان نباید در چنین مکان تاریکی پرورش یابند زیرا همیشه برای رشد نیاز به نور خورشید دارند.»
نکته مهم درسی
برای بیان علت انجام کاری از حروف ربط "since, because, as" استفاده می‌کنیم.

(گرامر)

۶۲- (مهمر سهرابی)
ترجمه جمله: «او یکی از بهترین بازیکنان بسکتبال ما است. دیدی چطور آن پاس گل را داد؟»
نکته مهم درسی
جمله پس از ضمیر موصولی "wh-" دار در وسط جمله حالت خبری خواهد داشت. فقط گزینه‌های «۱ و ۲» ساختار خبری دارند. از آنجایی که در صورت سؤال فعل کمکی "did" داریم، متوجه می‌شویم که باید از فعل زمان گذشته استفاده کنیم.

(گرامر)

۶۳- (علیرضا یوسف‌زاده)
ترجمه جمله: «هنگامی که یک موج به طرف ساحل دریا حرکت می‌کند، شکل آن تغییر می‌کند.»
نکات مهم درسی

به کامای وسط جمله توجه کنید. کاما (,) نشان‌دهنده این است که جمله پیرو مقدم بر جمله پایه است. جمله پیرو با حرف ربط به کار می‌رود؛ در ضمن "during" حرف اضافه است و ربط‌دهنده نیست (دلیل نادرستی گزینه «۱»)، گزینه‌های «۳ و ۴» هم ربط‌دهنده ندارند.

۶۴- (مهمر سهرابی)
ترجمه جمله: «همه ما فشار را احساس می‌کنیم. به اضافه این که شما یک نوزاد تازه متولد شده و یک شوهر دارید که یک ذره هم به شما کمک نمی‌کند.»

(۱) بینایی
(۲) لطف
(۳) فشار
(۴) ضعف
(واژگان)

۶۵- (مهمر سهرابی)
ترجمه جمله: «هیچ چیز که او در یک ماه گذشته پشت سر گذاشته بود دردناک‌تر از تماشای او در حال تلاش برای بازیابی آرامش نبود.»

(۱) وابسته بودن، اتکا کردن (۲) تحقیق کردن
(۳) مشاهده کردن (۴) تلاش کردن
(واژگان)

۶۶- (شهاب اناری)
ترجمه جمله: «میلان یکی از بزرگترین شهرهای کشور است و جایی فوق‌العاده برای ترکیب کردن خرید و گشت و گذار است.»

(۱) ذکر کردن (۲) تعریف کردن
(۳) ترکیب کردن (۴) هدر دادن
(واژگان)

۶۷- (نسترن راستگو)
ترجمه جمله: «در بعضی بیماری‌های روانی بیمار در تصویری که توسط مغز ایجاد شده است زندگی می‌کند، بنابراین او در برابر دنیای واقعی احساس بیگانه بودن می‌کند.»

(۱) افزایش دادن (۲) ایجاد کردن
(۳) آسیب زدن (۴) انتشار دادن، آزاد کردن
(واژگان)

۶۸- (مهمر سهرابی)
ترجمه جمله: «من امشب شستن طرف‌ها را قبول می‌کنم، فقط بدان که تنها برای امشب استثنا قائل می‌شوم.»

(۱) ممتازی، تعالی (۲) استثنا
(۳) بهبود (۴) تأثیر
(واژگان)

۵۵- (مهمر رضا فرهنگیان)

طبق آیه «و لئلا اسلم من فی السماوات و الأرض طوعاً و کرهاً و الیه یرجعون»، تسلیم بودن خواه‌ناخواهی موجودات در برابر خدا، یکپارچگی و قانونمندی واحد الهی را به دنبال دارد. این‌که تمام موجودات به سوی خداوند که کمال مطلق است، در حرکت‌اند، پیام قابل درک از بیت «ما ز بالاییم و بالا می‌رویم / ما ز دریاییم و دریا می‌رویم» می‌باشد.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه‌های ۱۸ و ۲۴)

۵۶- (مهمر رضایی‌نقا)

نفس اماره به عنوان عامل درونی، انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می‌کند. شیطان نیز در قیامت می‌گوید: «... فقط شما را به گناه دعوت کردم.» پس عملکرد مشترک شیطان و نفس اماره، دعوت کردن به گناه است. شیطان در قیامت می‌گوید: «خداوند به شما وعده حق داده اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم.» یعنی از ترفند خلف وعده، جهت بی‌اعتنایی به وعده‌های خدا استفاده می‌کند.

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۵۷- (مرتضی مسینی‌کبیر)

از دقت و توجه به کلیدواژه «بالحق»، حکمت و هدفمندی خلقت جهان برداشت می‌شود و کلیدواژه «جل مسمی» بیانگر سرآمدی معین و مشخص برای جهان است. یعنی حکمت خداوندی، آفرینش هدفمند را ایجاب می‌کند که پایان مقرر برای هر یک از مخلوقات این عالم تعبیه گشته است.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه ۱۷)

۵۸- (ابوالفضل امیرزاده)

مشیت و اراده الهی در جمع کردن و گردآوری موجودات که نشان از قدرت نامحدود اوست، در عبارت «و من آیاته ... و هو علی جمعهم اذا یشاء قدیر» نهفته است. برخی از آیات قرآن کریم با عبارت «و من آیاته ...» آغاز می‌شود که بیانگر حکیمانه بودن خلقت خداست.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه ۲۸)

۵۹- (مهمر رضایی‌نقا)

این که خدای متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود انسان قرار داده است، سبب می‌شود انسان، در برابر گناهان خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران برآید. مسئول سرنوشت خود بودن، حاکی از اختیار در انسان است که در آیه «إنا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً» تأکید شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه‌های ۳۴ و ۳۶ و ۳۷)

۶۰- (مهمر رضایی‌نقا)

حدیث ذکر شده از امام علی (ع)، بیانگر دشمنی زیاد نفس اماره با انسان است. زیرا عاملی درونی و نامحسوس در رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیاست و به گناه دعوت می‌کند و از پیروی عقل و وجدان باز می‌دارد.

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه ۳۸)

(رضا کیاسالار)

-۷۴

ترجمه جمله: «اگر می‌خواهیم دوستانه‌تر به نظر برسیم، می‌توانیم کتمان را درآوریم و کراوات‌مان را شل کنیم.»
(درک مطلب)

(رضا کیاسالار)

-۷۵

ترجمه جمله: «دو تا از مهم‌ترین فاکتورها در انتخاب لباس‌مان موقعیت و حضار هستند.»
(درک مطلب)

(رضا کیاسالار)

-۷۶

ترجمه جمله: «تنظیم لباس‌ها در لایه‌های متفاوت به گونه‌ای کمک می‌کند تا نه احساس گرما کند و نه احساس سرما.»
(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

مغز شما رئیس بدن شما است. (مغز) برنامه را اجرا می‌کند و تقریباً هر چیزی را که شما انجام دهید کنترل می‌کند، حتی وقتی خوابیده‌اید. بزرگ‌ترین قسمت مغز مخ است. (مخ) ۸۵ درصد از وزن مغز را تشکیل می‌دهد، و بخش تفکر مغز است که عضلات اختیاری شما را - آن‌هایی که وقتی شما می‌خواهید حرکت کنند، حرکت می‌کنند - کنترل می‌کند. وقتی شما سخت فکر می‌کنید، شما مخ خود را به کار می‌برید. مخ دو نیمه دارد، با هر (نیمه) در یک طرف سر. دانشمندان با قطعیت می‌دانند که نیمه راست مخ طرف چپ بدن شما را کنترل می‌کند و [نیمه] چپ طرف راست را کنترل می‌کند. (مورد) بعدی مخچه است. مخچه در پشت مغز، پایین مخ قرار دارد. (مخچه) از مخ بسیار کوچک‌تر است، فقط یک هشتم اندازه آن. ولی یک بخش بسیار مهم از مغز است. آن (مخچه) تعادل، حرکت و هماهنگی (چگونگی با هم کار کردن عضلات شما) را کنترل می‌کند. یک بخش دیگر مغز که کوچک اما قوی است، ساقه مغز است. ساقه مغز در پایین مخ و در مقابل مخچه قرار دارد. (ساقه مغز) بقیه مغز را به طناب نخاعی که از گردن و پشت شما پایین می‌آید مرتبط می‌کند. ساقه مغز مسئول همه عملکردهایی است که بدن شما نیاز دارد تا زنده بماند، مثل نفس کشیدن، هضم کردن غذا و به گردش درآوردن خون. بخشی از کار ساقه مغز کنترل عضلات غیرارادی شما است.

(رضا کیاسالار)

-۷۷

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر درباره مغز انسان صحیح است؟»
«طناب نخاعی از مغزتان در (راستای) کمر شما امتداد دارد.»
(درک مطلب)

(رضا کیاسالار)

-۷۸

ترجمه جمله: «با توجه به متن، هر طرف از بدن که توسط طرف مقابل مغز اداره می‌شود، یک حقیقت است.»
(درک مطلب)

(رضا کیاسالار)

-۷۹

ترجمه جمله: «کدام یک از کلمات زیر مستقیماً در متن تعریف می‌شود؟»
«coordination» (هماهنگی)»
(درک مطلب)

(رضا کیاسالار)

-۸۰

ترجمه جمله: «طبق متن، ساقه مغز در قبال کدام یک از موارد زیر مسئول نیست؟»
«کنترل کردن ماهیچه‌های ارادی»
(درک مطلب)

ترجمه متن کلوزتست:

شغل یک فرد نقش او در جامعه است. یک شغل فعالیتی اغلب مداوم است و اغلب در ازای پرداخت [پول] انجام می‌شود. نزدیک پنجاه درصد همه کارکنان شغل‌هایی دارند که از آن راضی نیستند. اجازه ندهید که این برای شما هم اتفاق بیفتد. اگر می‌خواهید شغل مناسب را پیدا کنید، با عجله به سراغ آگهی‌های روزنامه‌ها نروید. در عوض، بنشینید و درباره خودتان فکر کنید. برای هر شخص شغل‌های مشخصی وجود دارد که ممکن است درست باشند و (شغل‌های) دیگری که احتمالاً نادرست باشند. اگر درباره این‌که چه کسی هستید فکر کنید، می‌توانید به راحتی تصمیم درست را بگیرید.

(شواب اناری)

-۶۹

(۱) وابسته بودن، بستگی داشتن (۲) تصمیم گرفتن
(۳) نگران شدن (۴) اجازه دادن
(کلوزتست)

(شواب اناری)

-۷۰

(۱) ایده‌آل، کامل (۲) حمایتگر، حفاظت‌کننده
(۳) علاقه‌مند (۴) عضلانی
(کلوزتست)

(شواب اناری)

-۷۱

(۱) از لحاظ جسمانی (۲) با بی‌دقتی
(۳) احتمالاً (۴) به طرز شگفت‌انگیزی
(کلوزتست)

(شواب اناری)

-۷۲

نکته مهم درسی

جمله پس از ضمایر موصولی "Wh-" دار در وسط جمله، حالت خبری خواهد داشت.

(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب اول:

لباس شما هویت، شخصیت و شما را انتقال می‌دهد. آن اولین چیزی است که مخاطب هنگام ارائه شما خواهد دید. این قانون را به یاد داشته باشید: کمی رسمی‌تر از جوری که فکر می‌کنید مخاطبان‌تان لباس خواهند پوشید، لباس بپوشید. مطمئن شوید از پیش برای لباس‌تان برنامه‌ریزی کرده‌اید، بنابراین در لحظه آخر برای پیدا کردن یک پیراهن تمیز، اضطراب ندارید. لایه‌لایه پوشیدن گزینه خوبی است تا بتوانید لباس‌هایتان را با دمای اتاق تنظیم کنید. لباس‌تان را از پیش امتحان کنید تا مطمئن شوید کاملاً اندازه است و به شما اجازه می‌دهد به راحتی حرکت کنید.

مهم‌ترین اصل این است که لباس‌تان را با مناسبت و حضار هماهنگ کنید. اگر دارید در یک کلاس ارائه می‌دهید، پوشیدن لباسی کمی رسمی‌تر از لباس پوشیدن هر روزتان کافی است. گرچه اگر مخاطبانی حرفه‌ای دارید، شما باید کت، کت و شلوار رسمی یا لباس اداری بر تن کنید.

در آوردن کت یا شل کردن گره کراوات به شنوندگانتان این نشانه را می‌دهد که می‌خواهید با روی دوستانه‌تر و راحت‌تری (غیر رسمی‌تری) از خودتان ادامه دهید. اگر بر روی یک صحنه سخنرانی می‌کنید، مطمئن شوید که کفش‌هایتان واکس خورده‌اند، زیرا در راستای دید ردیف جلویی حضار خواهند بود.

به جای [لباس] مهمانی [لباس] غیررسمی کسب و کار بپوشید. آرایش را درک کنید: در نور زیاد، آرایش تیره یکنواخت به نظر می‌رسد و چشمانتان را پنهان می‌کند. این را به یاد داشته باشید که ارتباط چشمی بسیار در ارائه دادن مهم است. موهایتان را از چشمانتان دور کنید و از صورتتان کنار بزنید. از جواهرات براق و پر سر و صدا که ممکن است حواس مخاطبین را پرت کند، پرهیزید.

(رضا کیاسالار)

-۷۳

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر طبق متن صحیح نیست؟»
«وقتی که برای یک کلاس (سخنرانی) ارائه می‌دهیم، نیاز داریم لباس رسمی بپوشیم.»
(درک مطلب)

ریاضی پایه (سال چهارم)

۸۱-

(مریم خاخری)

چون فقط از طریق حواس می تواند حجم را تشخیص دهد، درک او شهودی است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه های ۱ و ۲)

۸۲-

(کوروش داوری)

یافتن نوعی مشابهت بین مفاهیم گوناگون را استدلال تمثیلی می گوئیم. در این جا خشک بودن باغچه به کوبر که خشک می باشد، تشبیه شده است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه های ۲ و ۳)

۸۳-

(فاطمه خوییاریان)

$$mn + nm = 10m + n + 10n + m$$

$$= 11m + 11n = 11(m + n) = 11k$$

همواره بر عدد ۱۱ بخش پذیر است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه ۱۴)

۸۴-

(مهمرب بفرایی)

$$x = \sqrt{2}, y = 2 - \sqrt{2}$$

مثال نقض گزینه «۱».

$$x + y = 2 - \sqrt{2} + \sqrt{2} = 2$$

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه های ۱۵ تا ۱۷)

۸۵-

(موسا عفتی)

$$S_{11} = 33 \Rightarrow \frac{11}{2} [2a_1 + 10d] = 33 \Rightarrow \frac{11}{2} \times 2 \underbrace{(a_1 + 5d)}_{a_6} = 33$$

$$\Rightarrow 11a_6 = 33 \Rightarrow a_6 = \frac{33}{11} = 3$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه ۲۸)

۸۶-

(مهمربسن میری)

$$b = \frac{6 + 50}{2} = \frac{56}{2} = 28$$

$$a = \frac{6 + b}{2} = \frac{6 + 28}{2} = \frac{34}{2} = 17$$

$$c = \frac{b + 50}{2} = \frac{28 + 50}{2} = \frac{78}{2} = 39$$

$$a - b + c = 17 - 28 + 39 = 28$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۲۵ تا ۳۱)

۸۷-

(کوروش داوری)

می دانیم اگر سه جمله a, b, c تشکیل دنباله حسابی دهند، آن گاه:

$$2b = a + c$$

$$2(x - 1) = x + \sqrt{3} + 2x - \sqrt{3} \Rightarrow 2x - 2 = 3x \Rightarrow x = -2$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۲۵ تا ۳۱)

۸۸-

(مهمرب بفرایی)

$$3, 5, 7, \dots \Rightarrow \begin{cases} d = 5 - 3 = 2 \\ a_1 = 3 \end{cases}$$

$$S_n = \frac{n[2 \times 3 + (n-1) \times 2]}{2}$$

$$528 = \frac{n[4 + 2n]}{2}$$

$$\Rightarrow n^2 + 2n - 528 = 0$$

$$\Rightarrow (n - 22)(n + 24) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 22 \\ n = -24 \end{cases}$$

غ.ق.ق. $n = -24$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۲۷ و ۲۸)

۸۹-

(کوروش داوری)

$$\begin{cases} t_2 = \frac{3 \times 2}{2 \times 2 + 1} = \frac{6}{5} \\ t_4 = \frac{3 \times 4}{2 \times 4 + 1} = \frac{12}{9} = \frac{4}{3} \end{cases} \Rightarrow t_4 - t_2 = \frac{4}{3} - \frac{6}{5} = \frac{20 - 18}{15} = \frac{2}{15}$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه ۱۸)

۹۰-

(همیرضا سجودی)

$$\frac{a_5}{a_4} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{a_1 + 4d}{a_1 + 3d} = \frac{2}{3} \xrightarrow{\text{طرفین، وسطین می کنیم}} 3a_1 + 12d = 2a_1 + 6d$$

$$\Rightarrow a_1 - 4d = 0 \xrightarrow{a_1=2} 2 - 4d = 0 \Rightarrow -4d = -2 \Rightarrow d = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a_7 = a_1 + 3d \Rightarrow a_7 = 2 + 3\left(\frac{1}{2}\right) = 2 + 1.5 = 3.5$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۲۵ تا ۲۷)

ریاضی (۱)

۹۱-

(سارا شریفی)

$$2x - 1 = 8 \Rightarrow x = 3$$

$$4 - y = 8 \Rightarrow y = -4 \Rightarrow x + y = 3 + (-4) = -1$$

(ریاضی (۱)، مجموعه ها، صفحه ۳۷)

۹۲-

(سارا شریفی)

با توجه به شکل داریم:

$$C - D = \{n, d, c, u, f, t, g, s\} \Rightarrow (C - D) \cap (A \cap B) = \{f, t\}$$

$$A \cap B = \{e, p, f, t\}$$

(ریاضی (۱)، مجموعه ها، صفحه های ۳۸ تا ۴۴)

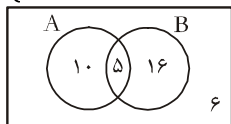
۹۳-

(مهمرب بفرایی)

ابتدا تعداد کسانی که طرفدار هر دو تیم A و B هستند را به دست

$$\begin{cases} 37 - 6 = 31 \\ 21 + 15 = 36 \end{cases} \Rightarrow 36 - 31 = 5$$

می آوریم:

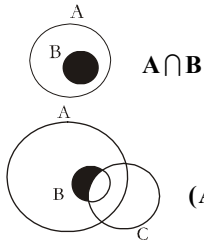


با توجه به نمودار بالا ۱۰ نفر فقط طرفدار تیم A هستند.

(ریاضی (۱)، مجموعه ها، صفحه ۳۶)

(کوروش داوری)

-۹۸



(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۴)

(مهمربضا سپوری)

-۹۹

$$A = \{1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}\} \Rightarrow B = \{-1, 1, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, -\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, -\frac{1}{4}, \frac{1}{4}\}$$

در نتیجه مجموعه B، ۸ عضو دارد.

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۷)

(مهمربضا سپوری)

-۱۰۰

$$A = \{1, 2, 3\}, B = \{-3, 1, 2\}, C = \{0, 1, 3\}$$

$$\Rightarrow B \cup C = \{-3, 0, 1, 2, 3\} \Rightarrow A \cap (B \cup C) = \{1, 2, 3\}$$

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۴)

آمار و مدل سازی

(موسا عفتی)

-۱۰۱

$$\text{ها مجموع فراوانی ها} = 4 + 8 + 20 + 8 = 40$$

$$= 4 = \text{فراوانی مطلق دی اکسید کربن}$$

$$= 10\% = \frac{4}{40} \times 100 = \text{درصد فراوانی نسبی دی اکسید کربن}$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه ۷۸)

(فاطمه قویمیان)

-۱۰۲

مرکز دسته (۲۱، ۲۵) برابر ۲۳ است و فراوانی تجمعی آن برابر است با:

$$4 + 2 + 10 + 8 + 4 = 28$$

$$\text{فراوانی نسبی تجمعی} = \frac{28}{34} = \frac{14}{17}$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه ۸۲)

(لیلا شاهی علیا)

-۱۰۳

$$= 6 = 9 - 3 = \text{طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی}$$

فراوانی کل \times طول دسته‌ها = مساحت زیر نمودار مستطیلی

$$\Rightarrow 6 \times (\text{فراوانی کل}) = 84 \Rightarrow \text{فراوانی کل} = 14$$

$$= 14 = \text{فراوانی تجمعی دسته آخر} = \text{فراوانی کل}$$

توضیح نکات درسی:

- مساحت زیر نمودار مستطیلی یک سری داده آماری، برابر مساحت زیر نمودار چندبر فراوانی آن داده‌هاست.

- اختلاف بین مرکزهای دو دسته متوالی در نمودار چندبر فراوانی، برابر طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی است.

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه ۸۹)

(سارا شریفی)

-۹۴

با توجه به این که $A \subset B \subset C$ است، داریم:

$$A \cap B = A$$

$$A \cup C = C \Rightarrow (A \cap B) - (A \cup C) = A - C = \emptyset$$

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۴)

(مهمربضا سپوری)

-۹۵

$$B \cup C = \{0, 1, 3\} \cup \{0\} = \{0, 1, 3\}$$

$$A \cap (B \cup C) = \{-1, 0, 1, 2\} \cap \{0, 1, 3\} = \{0, 1\}$$

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: $A - B = \{-1, 0, 1, 2\} - \{0, 1, 3\} = \{-1, 2\}$

گزینه «۲»: $B - (A \cap C) = \{0, 1, 3\} - \{0\} = \{1, 3\}$

گزینه «۴»: $A \cap B \cap C = \{-1, 0, 1, 2\} \cap \{0, 1, 3\} \cap \{0\} = \{0\}$

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱)

(مهمربضا سپوری)

-۹۶

$$A = \{-1, 0, 1, 2\} \xrightarrow{k \in A} k \in \{-1, 0, 1, 2\}$$

$$x = \frac{1}{k} \quad x \in \mathbb{N} \Rightarrow B = \{1\}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} x = \frac{1}{-1} = -1 \notin \mathbb{N} \\ x = \frac{1}{0} : \text{ت.ن.} \\ x = \frac{1}{1} = 1 \in \mathbb{N} \\ x = \frac{1}{2} \notin \mathbb{N} \end{array} \right.$$

یعنی مجموعه B فقط یک عضو دارد. بنابراین:

$$A - B = \{-1, 0, 1, 2\} - \{1\} = \{-1, 0, 2\}$$

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۷)

(کوروش داوری)

-۹۷

$$A = \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19\}$$

$$2n - 1 \xrightarrow{n \in A} \left\{ \begin{array}{l} n=2 \rightarrow 2 \times 2 - 1 = 3 \\ n=3 \rightarrow 2 \times 3 - 1 = 5 \\ n=5 \rightarrow 2 \times 5 - 1 = 9 \\ n=7 \rightarrow 2 \times 7 - 1 = 13 \\ n=11 \rightarrow 2 \times 11 - 1 = 21 \\ n=13 \rightarrow 2 \times 13 - 1 = 25 \\ n=17 \rightarrow 2 \times 17 - 1 = 33 \\ n=19 \rightarrow 2 \times 19 - 1 = 37 \end{array} \right.$$

$$B = \{3, 5, 9, 13, 21, 25, 33, 37\}$$

$$A - B = \{2, 7, 11, 17, 19\}$$

پنج عضو دارد.

(ریاضی (۱)، مجموعه‌ها، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۱ و ۴۶ تا ۴۷)

(لیلا هابی علیا)

-۱۱۰

۳۷ مرکز دسته [۳۵,۳۹] است.

طول میله در نقطه نظیر ۳۷ برابر فراوانی مطلق دسته [۳۵,۳۹] است،

$$f = 0 / 25 \times 80 = 20$$

بنابراین:

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

اقتصاد

(مهسیما آزرکردار)

-۱۱۱

تولید ناخالص داخلی عبارت است از ارزش پولی تمامی کالاها و خدمات نهایی تولیدشده در داخل کشور در طول یکسال توسط مردم خود آن کشور و خارجی‌های مقیم آن کشور.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۵)

(مهران افشاری)

-۱۱۲

دو شاخص تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی در تعریف با هم تفاوت دارند، اما در عمل، جز در مورد برخی کشورها که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند (که در این حالت تولید ناخالص ملی بیش‌تر از تولید ناخالص داخلی خواهد بود) یا مهاجرت‌پذیری بسیار و نیز ورود سرمایه بالایی به کشور خود دارند (که در این حالت تولید ناخالص داخلی بیش‌تر از تولید ناخالص ملی خواهد بود)، معمولاً مقدار این دو شاخص به هم نزدیک است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۲۵)

(مهسیما آزرکردار)

-۱۱۳

- ارزش کالاهای واسطه‌ای در درون کالاهای نهایی است و در محاسبه تولید کل جامعه باید از محاسبه ارزش آن‌ها صرف‌نظر و فقط کالاهای نهایی را محاسبه کرد ← چرم در تولید کفش یک کالای واسطه‌ای است.
- فرد نجاری برای مصرف شخصی خود وسیله‌ای می‌سازد، در مقابل آن پولی دریافت نمی‌کند ← از بازار عبور نکرده است.
- فعالیت وارداتی گروهی که مجوز ندارند به دلیل قانونی نبودن، جزء تولید کشور محاسبه نمی‌شود.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(فاطمه فویمیان)

-۱۱۴

درآمد صاحبان سرمایه + سود شرکت‌ها و مؤسسات + درآمد حقوق‌گیران = درآمد ملی (الف)
درآمد صاحبان مشاغل آزاد + درآمد صاحبان املاک و مستغلات + دستمزدها +

$$\text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد} = \frac{2}{3} \times \text{درآمد صاحبان املاک و مستغلات}$$

$$= \frac{2}{3} \times 984 = 656 \text{ میلیارد ریال}$$

درآمد صاحبان املاک و مستغلات = $\frac{3}{4} \times$ سود شرکت‌ها و مؤسسات

$$= \frac{3}{4} \times 656 = 492 \text{ میلیارد ریال}$$

(مجموع ردیف‌های ۲ و ۵) $\frac{1}{4}$ دستمزدها

(کریم نصیری)

-۱۰۴

ابتدا زاویه مربوط به گروه خونی O را می‌یابیم.

$$360^\circ - 110^\circ - 90^\circ - 30^\circ = 130^\circ$$

حال به کمک فرمول زیر تعداد افراد گروه خونی O را به دست می‌آوریم.

$$\alpha_i = \frac{f_i}{n} \times 360^\circ \Rightarrow 130^\circ = \frac{x}{720} \times 360^\circ$$

$$\Rightarrow 130^\circ = \frac{x}{2} \Rightarrow x = 260 \text{ نفر}$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(ممیرضا سپوری)

-۱۰۵

$32 = 5 + 7 + 8 + 12$ مجموع فراوانی‌ها (تعداد کل داده‌ها)

$$\text{فراوانی مطلق دسته سوم} = \frac{8}{32} = \frac{1}{4} = \frac{\text{فراوانی نسبی دسته سوم}}{\text{تعداد کل داده‌ها}}$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه ۸۲)

(سارا شریفی)

-۱۰۶

$x \in \{2, 3, 4, 5, 6\} \Rightarrow$ بیش‌ترین مقدار $x = 6$

$y \in \{5, 6, 7, 8, 9\} \Rightarrow$ کم‌ترین مقدار $y = 5$

$$\Rightarrow x + y = 6 + 5 = 11$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۹)

(ممیرضا سپوری)

-۱۰۷

$$\alpha_i = \frac{f_i}{n} \times 360^\circ$$

$n = 30 + 40 + x = 70 + x$ تعداد کل دانش‌آموزان

$$108^\circ = \frac{30}{70+x} \times 360^\circ \Rightarrow \frac{108}{360} = \frac{30}{70+x}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{10} = \frac{30}{70+x} \Rightarrow 3(70+x) = 300 \Rightarrow 70+x=100 \Rightarrow x=30$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

(کوروش داوری)

-۱۰۸

$N = 20$ تعداد برگ‌ها برابر فراوانی کل است.

$10 =$ تعداد داده‌های کم‌تر از ۳۶

$$\frac{10}{20} \times 100 = 50 \text{ درصد}$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۹)

(رژا زاهدپور)

-۱۰۹

فراوانی کل برابر است با فراوانی تجمعی دسته آخر، یعنی: $n = 9$

$$f_f = F_f - F_p = 9 - 5 = 4$$

$$\alpha_f = \frac{f_f}{n} \times 360^\circ = \frac{4}{9} \times 360^\circ = 160^\circ$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده‌ها، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

گزینه «۲»: دلار $\frac{100}{20} = 5$ = درآمد سرانه کشور A

گزینه «۳»: دلار $\frac{200}{50} = 4$ = درآمد سرانه کشور B
سطح زندگی و رفاه افراد در کشور A در مقایسه با کشور B بهتر است.

گزینه «۳»: دلار $\frac{100}{10} = 10$ = درآمد سرانه کشور A در سال اول

گزینه «۴»: دلار $\frac{120}{40} = 3$ = درآمد سرانه کشور A در سال دوم
رفاه افراد کشور در سال دوم نسبت به سال اول کاهش یافته است.

گزینه «۴»: نمی توان بدون دانستن میزان درآمد ملی کشورها، در مورد موفقیت آن ها در زمینه صادرات اظهار نظر قطعی کرد.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه ۲۶)

۱۱۸- (موسا عفتی)

ریال $3000 \times 50,000,000 = 150,000,000,000$ = ارزش ماشین آلات

ریال $12,000 \times 100,000 = 1,200,000,000$ = ارزش پوشاک

ریال $700 \times 20,000,000 = 14,000,000,000$ = ارزش مواد غذایی

ریال $\frac{1}{5} \times 150,000,000,000 = 30,000,000,000$ = ارزش خدمات ارائه شده

میلیارد ریال $\frac{218}{2} = 109$ = تولید ناخالص داخلی

میلیارد ریال $\frac{1}{4} \times \frac{218}{2} = 27.25$ = هزینه استهلاک

میلیارد ریال $\frac{218}{2} - \frac{27.25}{2} = 95.375$ = تولید خالص داخلی

میلیارد ریال $\frac{218}{2} - 23 + 54 = 95.5$ = تولید ناخالص ملی

میلیارد ریال $\frac{249}{2} - \frac{54}{55} = 124.5$ = تولید خالص ملی

ریال $\frac{194,650}{50} = 3893$ = تولید خالص ملی سرانه

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه های ۲۳ تا ۲۶)

۱۱۹- (کتاب آبی)

مرحله تولید	ارزش محصول (به ریال)	ارزش افزوده محصول (به ریال)
تولید پنبه	۳,۵۰۰	۳,۵۰۰
تبدیل پنبه به نخ	۵,۵۰۰	۲,۰۰۰
تبدیل نخ به پارچه	۷,۵۰۰	۲,۰۰۰
تبدیل پارچه به پوشاک	۱۴,۰۰۰	۶,۵۰۰

= ارزش افزوده محصول در هر مرحله

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در مرحله

ب) این روش محاسبه ارزش کل تولید کالاها و خدمات، «روش تولید» یا «روش ارزش افزوده» نامیده می شود.

ج) «روش هزینه ای»، نشان دهنده ارزش کالاها و خدماتی است که خانوارها خریداری و مصرف کرده اند.

«روش درآمدی» نشان دهنده کل پولی است که از طرف بنگاه ها به سمت خانوارها جریان می یابد.

میلیارد ریال $\frac{1}{4} \times (492 + 656) = 287$

میلیارد ریال $678 + 492 + 820 + 287 + 656 + 984 = 3917$

ریال $\frac{3,917,000}{50} = 78,340$ = درآمد سرانه (ب)
جمعیت کل کشور

ج) درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

د) اجاره بها، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (ردیف ۵) و قیمت خدمات سرمایه، درآمد صاحبان سرمایه (ردیف ۳) است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه ۲۶)

۱۱۵- (کتاب آبی)

الف) «خانوارها» مالک عوامل تولیدند.

ب) علاوه بر دو روش یاد شده، روش سومی نیز برای محاسبه تولید کل جامعه وجود دارد که روش تولید یا روش ارزش افزوده نامیده می شود.

ج) وجوه پرداختی به عوامل تولید، مزد، سود و اجاره نام دارد و در مسیر شماره «۲» واقع شده است.

د) بنگاه های اقتصادی با عنوان اشخاص حقوقی در تصویر اقتصاد جامعه مطرح هستند.

ه) عوامل تولید، کار، سرمایه و زمین (منابع طبیعی) نام دارند و در مسیر شماره «۱» واقع شده اند.

و) مسیر شماره «۴» وجوه پرداختی برای کالاها و خدمات را نشان می دهد.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه های ۲۷ تا ۲۹)

۱۱۶- (فاطمه فویمیان)

قیمت کالای A در سال ۱۳۹۶ × مقدار کالای A در سال ۱۳۹۶ = تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۶

(قیمت کالای B در سال ۱۳۹۶ × مقدار کالای B در سال ۱۳۹۶) +

$$4350 = (35 \times 70) + (x \times 95) \Rightarrow 4350 = 2450 + 95x$$

$$\Rightarrow 4350 - 2450 = 95x \Rightarrow 1900 = 95x \Rightarrow x = 20$$

(قیمت کالای A در سال پایه × مقدار کالای A در سال ۱۳۹۶ = تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۶)

(قیمت کالای B در سال پایه × مقدار کالای B در سال ۱۳۹۶) +

$$3850 = (35 \times y) + (20 \times 105) \Rightarrow 3850 = 35y + 2100$$

$$\Rightarrow 3850 - 2100 = 35y \Rightarrow 1750 = 35y \Rightarrow y = 50$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

۱۱۷- (سارا شریفی)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»:

$$\frac{20}{100} = \frac{1}{5} = \frac{\text{میزان صادرات کشور A}}{\text{تولید ملی کشور A}} = \text{سهم صادرات کشور A} = \text{میزان درآمد ملی آن}$$

$$\frac{50}{150} = \frac{1}{3} = \frac{\text{میزان صادرات کشور B}}{\text{تولید ملی کشور B}} = \text{سهم صادرات کشور B} = \text{میزان درآمد ملی آن}$$

به طور نسبی کشور B در زمینه صادرات موفق تر از کشور A عمل کرده

$$\text{است.} \left(\frac{1}{3} > \frac{1}{5}\right)$$

۱۲۳- (رضا جان نثار کهنه شهری)
در بیت «ب» میان واژگان «جویی، گویی، پویی» قافیه میانی وجود دارد، یعنی شاعر واژه‌های قافیه را در پایان نیم‌مصراع آورده است.
در بیت «الف» واژگان «آسمان، کمان، تخت و سخت» ذوق‌فایتین ایجاد کرده‌اند و واژه «داری» ردیف می‌باشد.
در بیت «ج» طبق تبصره «۴» قافیه، واژگان «ذر و بر» هرچند پیشوند بوده، ولی در حکم واژه‌های قافیه می‌باشند.
در بیت «د» واژگان «حکیمی، عظیمی، رحیمی و کریمی» قافیه در پایان نیم‌مصراع‌ها یا مصراع نبوده، بلکه در درون مصراع و قافیه درونی می‌باشد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

۱۲۴- (سینا قارم‌السنینی)
در مصراع اول این بیت، حروف قافیه «وَس» است، اما در مصراع دوم، حروف قافیه «وس» است و قافیه نادرست می‌باشد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: حرف قافیه «ا»، و طبق قاعده (۱) صحیح است.
گزینه «۳»: در این بیت به دلیل وجود حرف الحاقی «-» (ه)، اختلاف در مصوت کوتاه در حروف قافیه اشکالی ندارد.
گزینه «۴»: حروف اصلی قافیه «ت» و حروف الحاقی «م» و قافیه صحیح است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۶ تا ۱۲)

۱۲۵- (مهمربنا زرنج)
هر واجی که در تلفظ ذکر نشود، در خط عروضی هم نباید نوشته و محسوب شود.
تلفظ کلمه «خوید»، «خید» است و علامت آن، یک هجای کشیده: - U
نکته درسی: در مصراع دوم به ضرورت وزن شعر، «خرمنش» را «خرمنش» می‌خوانیم.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۱۲۶- (رضا جان نثار کهنه شهری)
تقطیع مصراع به شرح زیر است:
بر | مر | ک | بی | ک | هم | یا | ی | شی | طا | نی
- | - | U | - | - | U | - | - | - | - | -
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۷- (سعراالله زارع)
تقطیع به ارکان مصراع موردنظر در گزینه «۴» درست است که از چهار بار تکرار «مستغفلن» پدید آمده است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

۱۲۸- (مهمربنا زرنج)
ا | گر | دش | من | ت | را | از | من | ب | دی | گفت
- | - | - | U | - | - | - | U | - | - | -
م | ها | دش | من | چ | گو | ید | جز | چ | نان | ها
- | - | - | U | - | - | - | U | - | - | -
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

د) اگر تولید کل جامعه را از طریق هر یک از سه روش «درآمدی، هزینه‌ای و یا تولید (ارزش افزودن)» محاسبه کنیم، به جواب‌های یکسانی می‌رسیم؛ از این رو، برای جلوگیری از اشتباه، حداقل دو روش را برای محاسبه به‌کار می‌گیرند و جواب‌ها را مقایسه می‌کنند.
(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۲۰- (ساپره عزیزی)
میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال مورد نظر تولید کل در همان سال به قیمت پایه - تولید کل در سال مورد نظر به قیمت جاری
هزار میلیارد ریال $110 = 5210 - 5320$ = میزان افزایش قیمت‌ها در سال دوم
هزار میلیارد ریال $110 = 5840 - 5950$ = میزان افزایش قیمت‌ها در سال سوم
میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها در سال مورد نظر
تولید کل در سال پایه - تولید کل در سال مورد نظر به قیمت پایه
هزار میلیارد ریال $740 = 5100 - 5840$ = میزان افزایش تولید در سال سوم
(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

ادبیات فارسی چهارم

۱۲۱- (تسیرین حق پرست)
در این بیت، مصوت بلند «و» حرف اصلی قافیه و «ی» طبق تبصره «۱» حرف الحاقی می‌باشد. لذا قافیه بیت تابع قاعده «۱» می‌باشد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «ور» ← قاعده «۲» (در واژه‌های دور و نور)
گزینه «۳»: «ان» ← قاعده «۲» (در واژه‌های آن و دندان)
گزینه «۴»: «ه» ← قاعده «۲» (در واژه‌های نگاه و مخواه)
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۶ و ۸)

۱۲۲- (هسن روزپیکر)
در هر دو بیت گزینه «۳»، حروف الحاقی «-م» ضمیر متصل در نقش مفعول است. وقت دعای سحر، مرا فراموش مکن / مرا از نظر فکندی.
تشریح گزینه‌های دیگر:
در بیت اول گزینه «۱»، حروف الحاقی «-م» شناسه فعل و در بیت دوم این گزینه «-م» مخفف «هستم» است.
در بیت اول گزینه «۲»، حروف الحاقی «-م» ضمیر متصل در نقش «متمم» (و اکنون برای من ز خورشید خاور فراغت است.) و در بیت دوم این گزینه، «-م» ضمیر متصل در نقش «مضاف‌الیه» است.
در بیت اول گزینه «۴»، حروف الحاقی «-م» می‌تواند در نقش «متمم» (رفیقان از من، خبر سر کوی تو را پرسند.) یا «مضاف‌الیه» (از سر کوی تو، خبر من را پرسند.) در نظر گرفته شود و در بیت دوم همین گزینه، «-م» در نقش «مفعول» به کار رفته است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه ۸)

۱۲۹-

(تأهید شعایی)

ب	یا	ک	نُو	ب	ت	صل	حس
U	-	U	-	U	U	-	-

ت	دو	س	تی	ئ	ع	نا	یت
U	-	U	-	U	U	-	-

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۳۰-

(نسرین حق پرست)

عز	ن	ظ	رت	ک	جا	ز	ود
-	U	U	-	U	-	-	-
رف	ت	ز	ها	ن	می	ک	نی
	مفتعلن				مفاعِلن		
ور	ب	ر	ود	ت	هم	ز	هی
-	U	U	-	U	-	-	-
ء	م	ذ	ره	ن	می	ذ	هی
	مفتعلن				مفاعِلن		

ارکان «مفتعلن» و «مفاعِلن» از ارکانی هستند که در آغاز، پایان و میان مصراع می‌آیند.

ارکان «غیرپایانی» شامل «فاعلات»، «فعلات»، «مفاعیل»، «مستفعل»، «مفعول» و «مفاعِل» می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

سه گزینه دیگر با رکن مفعول (U -) آغاز می‌شوند که از ارکان غیرپایانی‌اند. ضمن این که ارکان دوم و سوم بیت گزینه «۳»، «مفاعیل» است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۲۹)

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۱۳۱-

(رویا رهمانی)

از دیوان عظیم رودکی که گفته‌اند، صد دفتر شعر بوده است، بیش از حدود هزار بیت بر جای نمانده است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۳۱ و ۳۴)

۱۳۲-

(متوهور شعبانی)

کثرت شاعران در این دوره و شاعرانوزی و ادب‌پروری امرای سامانی نشان می‌دهد که بیش‌تر آن‌ها، خود از درک زیبایی و جمال شعری بی‌بهره نبوده‌اند.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۳۳-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

از مثنوی آفرین‌نامه بوشکور جز ابیاتی پراکنده چیزی به دست ما نرسیده است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه ۳۵)

۱۳۴-

(کتاب آبی)

قصیده پیری و یاد جوانی و اشاره‌ای که مورخان به مرگ غریب‌وار رودکی به سال ۳۲۹ هـ. ق. در روستای زادگاهش کرده‌اند، شاید دلیلی باشد بر این که وی در پایان عمر، مورد بی‌مهری پادشاهان روزگار خود قرار گرفته و چه بسا که از درگاه آنان رانده شده‌باشد.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۵-

(اصلان قزلبو)

هدایة‌المعلمین: ابوبکر اخوینی بخارایی

تفسیر طبری: محمد بن جریر طبری

الابنیه: ابومنصور موفق هروی

نکته مهم درسی:

کتاب تفسیر طبری با ترجمه تفسیر طبری اشتباه نشود. ترجمه تفسیر طبری، به فارسی است، در حالی که تفسیر طبری، عربی است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۳۶-

(فارج از کشور ۹۴، با تغییر)

شیوه شاعری دقیقی توسی، در لفظ و معنی ساده، و از جهاتی شبیه شیوه رودکی است. وی بعد از مسعودی مروزی، به نظم داستان‌های ملی ایران همت گماشت و در واقع، پیشوای فردوسی در این کار بود.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه ۴۸)

۱۳۷-

(فهرار علی‌نژاد)

در کل شاهنامه بیش از هشتصد لغت عربی به کار رفته است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۵۷)

۱۳۸-

(اصلان قزلبو)

وحشی بافقی: خلد برین، ناظر و منظور، فرهاد و شیرین

کلیم کاشانی: فتوحات شاه‌جهانی

صائب تبریزی: قندهارنامه، محمود و ایاز

بیدل عظیم‌آبادی: عرفات، محیط اعظم، نکات و مراسلات

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۴۲، ۴۸، ۵۰، ۵۲ و ۵۳)

۱۳۹-

(اعظم نوری‌نیا)

گزیده‌ای از غزلیات بیدل در پایان کتاب شاعر آینه‌ها به انتخاب محمدرضا شفیعی کدکنی به چاپ رسیده است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۱۴۰-

(اصلان قزلبو)

استفاده از زبان و الفاظ محاوره که پیش از آن کم‌تر در عرصه شعر معمول بوده است، از ویژگی‌های کلی سبک عصر صائب است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۳۹ و ۴۱)

۱۴۱-

(محبومه گودرز)

در بیت گزینه «۴»، صائب بی‌تابی زیاده از حد خود را با خیال‌پردازی‌های غریب و بی‌سابقه نشان می‌دهد.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه ۴۱)

۱۴۲-

(کتاب آبی)

تاریخ جهان‌گشای جوینی در شرح ظهور چنگیزخان و احوال فتوحات او و تاریخ خوارزمشاهیان و فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح است و از آثار قرن هفتم هجری است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۴۳-

(سپهر حسن قانپور)

مهم‌ترین اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - مؤسس رباع رشیدی در تبریز- جامع‌التواریخ می‌باشد که با نثری پخته و عالمانه، در سده هشتم، تألیف شده است.
(تاریخ اربیات (۲)، تاریخ اربیات ایران، صفحه ۳۴)

۱۴۴-

(سینا فارم‌السنینی)

«چو» در این بیت به معنی «زمانی که» است و ادات تشبیه نیست.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: «چو شمع بمیرم» و «چو نسیم سحر گذر نکرد» هر دو تشبیه هستند.
گزینه «۳»: «سکندر وار» یعنی مانند اسکندر و تشبیه است.
گزینه «۴»: «خنده‌وار» یعنی مانند خنده و تشبیه است.
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه ۵۴)

۱۴۵-

(رویا رهمانی)

در بیت اول این گزینه، تشبیه بلیغ اضافی به کار نرفته، بلکه در هر دو بیت آن، تشبیه اسنادی به کار رفته است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: تشبیه بلیغ اضافی: مس وجود / کیمیای عشق تشبیه اسنادی: در شجاعت شیر ربانی هستی.
گزینه «۲»: تشبیه بلیغ اضافی: چمن دهر تشبیه اسنادی: تشبیه زلف یار به امید و نیاز
گزینه «۳»: تشبیه بلیغ اضافی: دفتر فکرت تشبیه اسنادی: کاه نیستم و کوه هستم.
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه‌های ۵۴ و ۵۹)

۱۴۶-

(طنین زاهدی‌کیا)

تعداد تشبیهات در سایر گزینه‌ها دو عدد است اما در گزینه «۲» سه تشبیه موجود است. خورشید چون چراغ‌دان / عالم چون فانوس / ما چون صور
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: قد چون سرو / (روی معشوق) چون خرمن گل (تشبیه مرجح)
گزینه «۳»: «تو» چون لاله / رخ چون لاله
گزینه «۴»: باده چون لعل / تن چون سیم
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه‌های ۵۴ و ۵۹)

۱۴۷-

(ناهد شهابی)

توبه در ره عشق (مانند) آبیگینه بر سنگ است.
مشبه مشبه‌به
در تشبیه فوق، مشبه‌به و مشبه با کسر به هم اضافه نشده‌اند و تشبیه بلیغ از نوع اسنادی است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: آنش روی: تشبیه بلیغ اضافی است.
مشبه‌به مشبه
گزینه «۲»: برگ چشمان: تشبیه بلیغ اضافی است.
مشبه‌به مشبه
گزینه «۳»: بحر آنش: تشبیه بلیغ اضافی است.
مشبه‌به مشبه
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه ۵۹)

۱۴۸-

(رویا رهمانی)

در بیت اول این گزینه، تشبیه بلیغ اسنادی به کار رفته است: من شاخ زعفرانم و تو لاله‌زار مایی، درحالی‌که در بیت دوم تشبیه بلیغ اضافی به کار رفته است: لب لعل.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیهات هر دو بیت تشبیه بلیغ اسنادی هستند: پروانه شو، قفلی بود میل و هوا، مفتاح شو، دندانه شو.
گزینه «۳»: تیر مژگان و خرمن پندار هر دو تشبیه بلیغ اضافی هستند.
گزینه «۴»: تو آسمان منی، من زمین (هستم)، تو سرو جویباری، تو لاله بهاری، تو حور دلربایی، همگی تشبیه بلیغ اسنادی هستند.
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه ۵۹)

۱۴۹-

(وفیر رضازاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: ابرو ← هلال عید / روی ← چراغ
گزینه «۲»: تشبیه: قامت ← طوبی (تشبیه مرجح)
گزینه «۴»: تشبیه: ابرو ← طاق
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه‌های ۵۴ و ۵۹)

۱۵۰-

(ابراهیم رضایی‌مقدم)

در گزینه «۴» سه بار تشبیه بلیغ اسنادی به کار رفته است:
۱) جهان [مثل] زمین [برای کشت و زرع] است.
۲) سخن [مثل] تخم (بذر) [برای کاشتن] است.
۳) جانت [مثل] دهقان [کارنده بذر] است.
توضیح نکات درسی:
تشبیه بلیغ رساترین، زیباترین و مؤثرترین تشبیهات است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: دو تشبیه بلیغ به کار رفته است:
۱- عشق آتش تیز است. ۲- من حریر هستم.
گزینه «۲»: دو تشبیه به کار رفته است که بلیغ نیست:
۱- یکی به سان برق لامع خندان است. ۲- یکی مثال ابر بهمین گریان است.
گزینه «۳»: دو تشبیه بلیغ به کار رفته است:
۱- غم عشق تو کوهی است. ۲- تن من مویی است.
(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه ۵۹)

عربی سال چهارم

۱۵۱-

(مفهم صارق مفسنی)

«إِنْ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ» اگر خدا شما را یاری کند / «فَلَا غَالِبَ لَكُمْ» هیچ‌کس بر شما چیره نخواهد شد / «إِنْ يَخْذَلْكُمْ» اگر شما را واگذارد / «فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمْ مِنْ بَعْدِهِ» چه کسی بعد از او شما را یاری خواهد کرد؟
(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۵۸- (مربی ترابی)
 خفی ← مفعول ← مخفوی ← مخفی (اسم مفعول مجرد)
 زور ← مَفْعَلٌ ← مَزُور ← اعلال اسکان ← مَزُور ← اعلال قلب ← مَزَار (اسم مکان)
 رَضِیَ ← باب افتعال ← اِرْتَضَى ← مضارع ← یَرْتَضِیَ ← اسم مفعول
 مُرْتَضِیَ (اسم مفعول مزید)
 «مِسمار» (بروزن مفعول) اسم آلت، به معنی «میخ» است.
 حَصَّ (مضاعف) ← برونز افعال ← أَحْصَصَ ← ادغام ← أَحْصَ (اسم تفضیل مجرد)
 (عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۵۹- (درویشعلی ابراهیمی)
 کلمه «عوج» چون بر عیب دلالت می‌کند اسم تفضیل نیست، بلکه به‌عنوان صفت مشبیه به‌کار می‌رود. در گزینه «۲» (أسود: سرورترین) و در گزینه «۳» (أزید: زیادت‌ر) و در گزینه «۴» (أذل: دلالت‌کننده‌ترین) همگی اسم تفضیل هستند.
 (عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۱۲)

۱۶۰- (مهمربارق مهنی)
 در این گزینه، اسم مشتق وجود ندارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: «العقلاء» جمع «العاقل» و مشتق از نوع اسم فاعل است.
 گزینه «۲»: «مؤلمة» مشتق از نوع اسم فاعل است.
 گزینه «۳»: «مؤمن» مشتق و اسم فاعل است.
 (عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

تاریخ‌شناسی

۱۶۱- (میلاد هوشیار)
 طبق متن در بخش صفات مورخان، بهترین مورخان کسانی هستند که در نقل تاریخ راستگو و امانت‌دار هستند؛ چرا که نخستین صفت مورخ راستگویی است.
 (تاریخ‌شناسی، انسان و تاریخ، صفحه ۷)

۱۶۲- (پهروز یحیی)
 چهارمین صفت مورخ «دانش گسترده»، پنجمین صفت «قدرت تجزیه و تحلیل» و آخرین صفت مورخ «توانایی درست نوشتن» می‌باشد. چهارمین و پنجمین مرحله کار او به ترتیب «تنظیم مطالب» و «بررسی و تفسیر» است.
 (تاریخ‌شناسی، انسان و تاریخ، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۶۳- (پهروز یحیی)
 باید دقت کرد که عبارت سؤال، زیر عنوان تاریخ به‌عنوان شعبه‌ای از علوم انسانی مطرح شده است.
 (تاریخ‌شناسی، انسان و تاریخ، صفحه ۳)

۱۵۲- (مربی آقایی)
 «و قد رُوی»: و روایت شده است / «أن»: که / «أمر»: دستور داد / «أن تُسمَرَ»: که میخ کوب شود / «أربعة مسامیر»: چهار میخ
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۲»: «جَنَّة»: نکره است و باید به‌صورت «بهشتی ...» ترجمه شود.
 گزینه «۳»: «شَعْرَت»: فعل ماضی است و باید به‌صورت «حساس کرد» ترجمه شود.
 گزینه «۴»: «لَاتتَّخَذُ» فعل امر غایب و صیغه «لِلغائبة» است و در این‌جا به‌صورت «نباید بگیرند» ترجمه می‌شود.
 (عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۵۳- (مهید همایی)
 در این گزینه، «کانت» غلط و درست آن «کُن» می‌باشد، زیرا فعلی که بعد از مبتدا می‌آید، باید از نظر تعداد و جنس با مبتدا مطابقت کند. پس فعل باید به صیغه «لِلغائبات» باشد.
 (عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۴- (امیر طریقی)
 کلمه «مؤمناً» اسم مشتقی است که با توجه به ماقبل خودش باید مطابقت داشته باشد و به‌صورت «مؤمنات» باشد. بنابراین، گزینه «۳» نادرست است. سایر گزینه‌ها، درست تعریب شده‌اند.
 (عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۵- (کنکور سراسری ۹۰)
 حرکت گذاری کامل عبارت، این چنین است: «بعضُ العنایبِ تَقومُ بِصنْعِ شبکةٍ یَکفی حَجمُها لِمُرورِ عنکبوتٍ واحدٍ قَطُّ.»
 (عربی سال چهارم، حرکت‌گذاری، ترکیبی)

۱۵۶- (امیرمهمد کریمی)
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: «موصول خاص» نادرست است.
 گزینه «۲»: «فاعل» نادرست است.
 گزینه «۴»: «سالم» نادرست است.
 (عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۱۵۷- (سهر بلیلی)
 چون فاعل، جمع غیرعاقل و مؤنث مجازی است، لذا، فعل در ابتدای جمله باید در صیغه اللغائبة بیاید.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: با توجه به «المعلمات» فعل به‌صورت «یَقْمَن» و «یَرشَدن» صحیح است.
 گزینه «۳»: مبتدا «للسعادة» مؤنث است، پس خبر بعد از آن باید مؤنث بیاید (تبعث).
 گزینه «۴»: «حمزة» و «زکریا» مؤنث لفظی هستند و فعل و ضمیری که مرجعش این دو اسم باشد باید به‌صورت مذکر بیاید.
 (عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۶)

جغرافیای سال چهارم

۱۷۱- (معمرد علی فطیبی بایگی)
زیارت اماکن مذهبی، به‌ویژه انجام فریضه حج، بزرگ‌ترین انگیزه تشویق مسلمانان به جهانگردی بود.

(جغرافیای سال چهارم، ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۷۲- (بهرروز یهیی)
این‌که «دما با افزایش ارتفاع کاهش می‌یابد» یک قانون یا اصل هواشناسی است. «کاهش دما در زندگی مردم نواحی کوهستانی مؤثر است» یک موضوع آب‌وهواشناسی (اقلیم‌شناسی) در قلمرو جغرافیاست، «جنگ سرد» در حیطه علوم سیاسی و «تأثیر جنگ سرد بر تنش‌های نژادی» در حیطه جغرافیای سیاسی است.

(جغرافیای سال چهارم، ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۷۳- (آزاده میرزایی)
ابورحان بیرونی در کتاب التّفهیم، نقشه مدوری از جهان ترسیم نمود که در آن، موقعیت دریاها نمایش داده شده است.

(جغرافیای سال چهارم، ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا، صفحه ۳)

۱۷۴- (علی‌مهمر کریمی)
در شناخت ساختاری، رابطه یک پدیده جغرافیایی با سایر پدیده‌ها بررسی می‌شود.
نکته مهم درسی:

در بررسی‌های جغرافیایی، دید جغرافی‌دان ترکیبی و کلی است و همه پدیده‌ها در ارتباط با هم، به‌صورت یک مجموعه نظام‌مند دیده می‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در شناخت تکوینی باید به گذشته پدیده‌ها توجه کرد.
گزینه «۳»: در این شناخت، جغرافی‌دان نقش سیستم‌های فضای یک منطقه را بررسی می‌کند.

گزینه «۴»: در این تحلیل، جغرافی‌دان به بررسی وضعیت گذشته پدیده‌ها و ارتباط یک پدیده با سایر پدیده‌ها و بررسی نوع کارکرد هر پدیده می‌پردازد.

(جغرافیای سال چهارم، ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا، صفحه ۱۰)

۱۷۵- (بهرروز یهیی)
تفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط اجتماعی، چشم‌اندازهای جغرافیایی متفاوتی را بر سطح زمین ظاهر می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صفحه ۱۷)

۱۷۶- (میبه مهبی)
کره زمین از هواکره (اتموسفیر)، آب‌کره (هیدروسفر)، سنگ‌کره (لیتوسفر) و زیست‌کره (بیوسفر) تشکیل شده است. هر کدام از آن‌ها روابط پیچیده‌ای با یکدیگر دارند و در عین حال، خود از زیرسیستم‌های دیگری به‌وجود آمده‌اند که اجزای آن‌ها نیز با هم در ارتباطند.
سیستم خاک یک سیستم ساده محسوب می‌شود که آب، هوا و انرژی ورودی‌های آن و محصول کشاورزی، تبخیر و تعرق خروجی‌های آن‌اند.

(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۶۴- (میلاد هوشیار)
تشریح موارد نادرست:

- هر ۱۲۰ سال در تقویم اوستایی ساسانیان، ۳۰ شبانه‌روز از سال شمسی حقیقی عقب می‌افتاد.

- خدایان و پهلوانان اساطیری، اسامی ماه‌های تقویم یونانی بودند.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

۱۶۵- (کنکور سراسری ۸۸)
با ورود اسلام و رایج شدن تقویم هجری قمری و عدم اجرای کیبسه در تقویم یزدگردی، نوروز از نقطه اعتدال بهاری خارج شده بود.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه ۲۱)

۱۶۶- (کنکور سراسری ۸۹، باتفیر)
تقویم هجری شمسی که به موجب قانون ۱۱ فروردین ۱۳۰۴ ش. در ایران به رسمیت شناخته شد، بر پایه تقویم جلالی می‌باشد که اسامی ماه‌های آن، برگرفته از ماه‌های ایرانی اوستایی است.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۶۷- (بهرروز یهیی)
یکی از ملت‌های باستانی که گاه‌شماری نسبتاً پیشرفته‌ای داشتند، مصریان بودند.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه ۱۸)

۱۶۸- (میلاد هوشیار)
گاه‌شماری‌ها: شمسی قمری بابلی، اوستایی هخامنشیان، اوستایی اشکانیان و اوستایی ساسانیان

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه ۱۹)

۱۶۹- (کنکور سراسری ۹۰)
در تقویم جلالی، سال با اول فروردین شروع و به چهار فصل طبیعی و ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. خمرسه مسترکه را در آخر اسفند اضافه، و هر چهار سال یا پنج سال، یک روز را کیبسه و آن را ۳۶۶ روز حساب می‌کردند.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه ۲۲)

۱۷۰- (کنکور سراسری ۹۳)
در گاه‌شماری هجری قمری، سال ۳۵۴ روز است و در سال‌های کیبسه ۳۵۵ روز محاسبه می‌شود.

(تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن، صفحه ۱۸)

۱۸۴- (آزمین معمار)
در دوران روم باستان، پرستش میترا و اندیشه‌های مانی در اروپا رسوخ یافت.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، یونان و روم، صغفه ۶۹)

۱۸۵- (فاطمه سفایی)
نوشته‌های دوره اشکانی هم به خط یونانی و هم به خط پهلوی اشکانی است.
منشأ خط پهلوی اشکانی، خط آرامی بود که توسط دبیران نگاشته می‌شد.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، اشکانیان، صغفه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۸۶- (عمارالربین صالحیان)
از آن‌جا که حکومت اشکانی در امور مذهبی دخالت زیادی نداشت، زمینه مناسب برای افزایش پیروان مسیحیت و آیین بودا فراهم شد.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، اشکانیان، صغفه ۷۶)

۱۸۷- (کنکور سراسری ۹۳)
عصر ساسانی، به‌ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، ساسانیان، صغفه ۸۴)

۱۸۸- (آزمین معمار)
آتشکده آذر فرنیغ در فارس؛ مخصوص موبدان
آتشکده آذرگشنسب در آذربایجان؛ مخصوص شاهان و جنگجویان
(تاریخ ایران و جهان (۱)، ساسانیان، صغفه ۸۵)

۱۸۹- (قارج از کشور ۸۹)
پيامبر (ص)، به دنبال یافتن پایگاهی برای انتشار آیین اسلام و نجات پیروان خویش، گروهی از مسلمانان را به حبشه فرستاد. پادشاه آن‌جا، نجاشی، به دادگری معروف بود و از این‌رو هنگامی که مشرکان گروهی از جمله عمروعاص را برای بازگرداندن مهاجران به حبشه فرستادند، نجاشی از تسلیم آنان خودداری کرد. مشرکان پس از ناکامی در بازگرداندن مسلمانان از حبشه، تصمیم گرفتند از طریق محاصره اقتصادی و اجتماعی، پیامبر (ص) و پیروانش را از پای درآورند.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، طلوع اسلام، صغفه ۹۶)

۱۹۰- (قارج از کشور ۹۳)
در آستانه بعثت رسول اکرم (ص)، شمار معدودی از اعراب، یکتاپرست و پیرو آیین ابراهیمی بودند و به روز رستاخیز ایمان داشتند. این عده که خود را «حنفا» می‌نامیدند، بیش‌تر در شهر مکه سکنا یافته بودند.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، طلوع اسلام، صغفه ۹۳)

جغرافیا (۱)

۱۹۱- (فهرشاد رودباری)
به علت گرما، خشکی هوا و وزش بادهای شدید، میزان تبخیر و تعرق در مناطق خشک بیشتر از بارندگی سالیانه است.
(جغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صغفه ۳۳)

۱۷۷- (بهروز یهیی)
اگر به‌علت به‌وجود آمدن شرایط کاری بهتر، صیادان از صید و صیادی دست بکشند، به‌زودی دریاچه مملو از ماهی‌هایی خواهد شد که جای کافی و هوای لازم برای زندگی ندارند. بر این اساس، اگرچه باز خورد این اقدام صیادان در افزایش تعداد ماهی‌ها مثبت است اما به‌زودی این دریاچه به ماندابی تبدیل خواهد شد. از این رو، پس‌خوراند مثبت در یک سیستم به ظاهر سودمند است اما در نهایت، سبب انهدام سیستم می‌شود.
(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صغفه ۱۳)

۱۷۸- (شیوا شریف‌زار)
نگرش سیستمی سبب می‌شود جغرافی دانان از روش‌های کمی و آماری جهت پیش‌بینی و آینده‌نگری برای محیط و جوامع، بیشتر استفاده کنند تا پیش‌بینی و آینده‌نگری آسان‌تر و دقیق‌تری برای محیط یا جوامع صورت گیرد.
(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صغفه ۱۵)

۱۷۹- (بهناز آرون)
تصویر صورت سؤال، چهارمین مرحله تکوین سیاره زمین (سیستم جغرافیایی) را نمایش می‌دهد.
(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صغفه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۸۰- (فهرشاد رودباری)
روش مطالعه علم جغرافیا مبتنی بر «کل‌نگری» است؛ از این‌رو جغرافی دانان کل یک سیستم یعنی محیط را به صورت واحد مطالعه می‌کنند.
(جغرافیای سال چهارم، سیستم پیست، صغفه ۱۸)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۸۱- (آرز مهموری)
مورخان یونانی از این حادثه که آتنی‌ها توانستند شهر خود را از فتح شدن برهانند، به‌عنوان شکست داریوش قلمداد کردند و در توصیف آن اغراق بسیار کردند و داریوش اول، افسری بود که بزرگ‌ترین امپراطوری جهان را سازمان داد.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، هخامنشیان، صغفه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۸۲- (آزمین معمار)
کورش پس از تأسیس حکومت هخامنشی، در پاسارگاد برای خود کاخی ساخت و اطراف آن را با باغ‌های زیبا تزئین کرد.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، هخامنشیان، صغفه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۸۳- (کنکور سراسری ۹۲)
پیدایش مسیحیت، مهم‌ترین حادثه در تاریخ روم باستان است. مسیحیان در ابتدا مسئله مهمی برای حکومت روم به‌شمار نمی‌رفتند اما به مرور به شمار و اهمیت آنان افزوده شد به‌طوری‌که موجبات خشم و نگرانی روحانیون یهودی و حاکمان رومی را فراهم آورد. از این رو، سخت‌گیری نسبت به مسیحیان افزایش یافت تا آن‌که کنستانتین به مسیحیت گروید. از این پس، این دین در اروپا رسمیت پیدا کرد و روزبه‌روز به پیروانش افزوده شد و حتی در خارج از مرزهای اروپا نیز پیروانی یافت.
(تاریخ ایران و جهان (۱)، یونان و روم، صغفه ۶۸)

۱۹۹- (شیوا شریف‌زاد)
جنگل‌های حرا در سواحل کم‌عمق خلیج فارس در محدوده بندرعباس، ساحل بندر خمیر، جنوب غرب میناب، خلیج گواتر و جزیره قشم قرار دارند. این جنگل‌ها در هنگام مد تا نیمه به زیر آب می‌روند و هنگام جزر، سر از آب بیرون می‌آورند. از آب شور دریا تغذیه می‌کنند و از نظر داروسازی و تغذیه دام‌ها اهمیت دارند.

(بغرافیا (۱)، پنگل‌ها، صفحه ۵۹)

۲۰۰- (مهمعلی قطبی باگی)
مراعات ایران برحسب کیفیت و تولید به سه نوع «نسبتاً خوب تا متوسط»، «متوسط تا ضعیف» و «خیلی ضعیف و فقیر» تقسیم می‌شوند که وسعت هریک به ترتیب ۱۴، ۶۰ و ۱۶ میلیون هکتار است.

(بغرافیا (۱)، پنگل‌ها، صفحه ۶۱)

علوم اجتماعی

۲۰۱- (مهم‌ابراهیم مازنی)
جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است. از بخش فردی جهان انسانی، باعنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۲۰۲- (کلامران الهمرادی)
موارد صورت سؤال به ترتیب اعتقادات نظر اول، سوم و سوم را بیان می‌کند؛ یعنی به ترتیب دیدگاه کسانی که طبیعت را مهم‌تر می‌دانند (مادی‌گرایان - طبیعت‌گرایان) دیدگاه متفکران مسلمان، دیدگاه متفکران مسلمان.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۸)

۲۰۳- (مهم‌ابراهیم مازنی)
تشریح موارد نادرست:
- هر فرهنگی ظرفیت جهانی شدن را ندارد.
- فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است و نگاه سلطه‌جویانه به دیگر اقوام ندارند، از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۰۴- (کلامران الهمرادی)
- فرهنگ‌هایی که از عقلانیت نوع اول محروم باشند، نمی‌توانند از لایه‌های بنیادین و هویتی خود دفاع کنند.

- فرهنگی که به پرسش‌های معنوی افراد پاسخ مناسب ندهد، در صورتی که گسترش پیدا کند، انسانیت را با بحران‌های روحی و روانی مواجه می‌کند.
- گروهی که جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان طبیعت و عینی می‌دانند جهان طبیعی را مانند ماده خامی می‌دانند که در معرض برداشتها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۸، ۱۴ و ۱۵)

۱۹۲- (علی‌مهم‌کریمی)
شخم‌زدن خاک در جهت شیب خاک، حرکت آب و شست‌وشوی لایه سطحی خاک را سریع‌تر می‌کند.

نکته درسی: شخم‌زدن نامناسب خاک از عوامل فرسایش غیرطبیعی خاک است.

(بغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صفحه ۵۰)

۱۹۳- (بهورز یحیی)
در زیست‌بوم‌های قطبی و توندرا میزان دخالت و دست‌کاری انسان ناچیز است و بیش از نیمی از درختان جنگل‌های هیرکانی راش و مرز است.

(بغرافیا (۱)، پنگل‌ها، صفحه‌های ۵۴ و ۵۸)

۱۹۴- (آزاده میرزایی)
در بیابان‌های جنب حاره نشت هوای خشک و گرمای زیاد در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی مانع از ایجاد بارش می‌شود.

(بغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صفحه ۳۶)

۱۹۵- (علی‌مهم‌کریمی)
بیابان تکلماکان از بیابان‌های داخلی عرض‌های متوسط است که به علت دوری از منابع رطوبتی و قرارگرفتن در پشت کوه‌ها به‌وجود آمده است.

(بغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صفحه ۳۶)

۱۹۶- (علی‌مهم‌کریمی)
بیابان‌زایی عمدتاً ناشی از فعالیت‌های انسانی است که موجب کاهش توان خاک برای رشد گیاهان می‌شود و نواحی خشک و نیمه‌خشک از نظر توان طبیعی بسیار ضعیف و حساس هستند.

اگر میزان بهره‌برداری بیشتر از توان آن سرزمین باشد، تعادل طبیعی به هم می‌خورد و زندگی جانوران و گیاهان و انسان در معرض خطر قرار می‌گیرد.

(بغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صفحه ۳۹)

۱۹۷- (فرشاد رودباری)
ایران در منطقه‌ای از جهان قرار گرفته که به سبب نزدیکی به مدار رأس‌السرطان و تحت تأثیر فشار زیاد جنب حاره قرار دارد. این عامل، مهم‌ترین علت خشکی آب‌وهوای ایران است.

(بغرافیا (۱)، بیابان‌ها، صفحه‌های ۴۵ و ۳۶)

۱۹۸- (آزاده میرزایی)
نواحی عمده حوضه آمازون در زیست‌بوم مرطوب استوایی‌اند. گرم‌شدن کره زمین و تغییر الگوی آب‌وهوای جهان از نتایج تخریب جنگل‌های استوایی است نه از عوامل آن.

(بغرافیا (۱)، پنگل‌ها، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۲۱۱- (مبیناسارات تاپیک)

قسمت اول گزینه «۳» صحیح و قسمت دوم آن نادرست است. قدرت پیش‌بینی علوم اجتماعی به دلیل آگاهانه بودن و ارادی بودن کنش‌های انسانی و تنوع آن‌ها از پیچیدگی بیشتری نسبت به علوم طبیعی برخوردار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: نادرست - صحیح

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۲۱۲- (مبیناسارات تاپیک)

مردم‌شناسی، کنش اجتماعی و روابط اقوام محلی و گروه‌های نژادی و هم‌چنین ابعاد فرهنگی جوامع پیشین و جوامع شهری را مطالعه می‌کند. جامعه‌شناسی با مردم‌شناسی وجه مشترک فراوانی دارد و بیشتر به جوامع معاصر و مدرن می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۲۸)

۲۱۳- (کلامران اله‌مرداری)

هدف	روش	موضوع	معیار نوع
فهم پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل	حس + عقل	کنش اجتماعی	جامعه‌شناسی تفهیمی
داوری انتقادی از ارزش‌ها برای گذار از وضع موجود	حس + عقل	کنش انسانی	جامعه‌شناسی انتقادی
شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل	صرفاً حسی	پدیده اجتماعی مانند پدیده انداموار طبیعی	جامعه‌شناسی پوزیتیویستی

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۲۱۴- (آزیتا بیرقی)

هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی شناخت پدیده‌های اجتماعی و کنترل آن‌هاست ← مطالعه پدیده کودکان کار با هدف شناخت و پیش‌بینی و کنترل آن در جامعه

موضوع جامعه‌شناسی تفهیمی ← کنش اجتماعی و معناداری آن ← پرداختن به پدیده کودکان کار به‌عنوان پدیده اجتماعی معنادار و فهم آن

موضوع جامعه‌شناسی انتقادی ← توجه به کنش‌های انسانی با توجه به آگاهانه و ارادی بودن آن‌ها ← توجه به پدیده کودکان کار و نقش آگاهی و اراده در آن

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۲۰۵- (کلامران اله‌مرداری)

فرهنگ‌هایی که از عقلانیت سطح اول محروم باشند، نمی‌توانند از لایه‌های بنیادین و هویتی خود دفاع کنند و به نسبت فرهنگی دچار می‌شوند.
(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۵)

۲۰۶- (مبیناسارات تاپیک)

نمودار صورت سؤال نشان می‌دهد که هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازه بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع اخلاقی نیز جوایب فرهنگی متناسب با خود است. سایر گزینه‌ها به یک بعد نمودار اشاره دارد؛ توجه شود که نمودار دوطرفه است.
(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۵)

۲۰۷- (مهمدراهم مازنی)

امپراطوری و شاهنشاهی، از طریق کشورگشایی و جهان‌گشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد. استعمار، واژه‌ای است که بر اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی دلالت می‌کند.

در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی جامعه‌ای بر اثر تصرف اقتصادی یا نظامی فرومی‌ریزد، اما در استعمار فرانو بیش از آنکه از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده شود، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به‌ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره برده می‌شود.

فرهنگ غرب اشکال مختلفی از سلطه را پدید آورده است. از نخستین صورت آن با نام‌هایی مانند امپریالیسم و استعمار یاد کرده‌اند. استعمار فرانو نیز محصول فرهنگ غرب است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۲)

۲۰۸- (کلامران اله‌مرداری)

استفاده از ابزار فرهنگی برای شیفتگی مردم مناطق مختلف به فرهنگ غربی ← استعمار فرانو

حضور مستقیم سربازان در کشور مستعمره ← استعمار قدیم

استفاده از ابزار فرهنگی برای تبلیغ ارزش‌ها و عقاید فرهنگ غربی ← استعمار فرانو
(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۲۰۹- (مهمدراهم مازنی)

الف) استعمار اروپایی در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

ب) استعمار، نوعی از جهان‌گشایی و امپراطوری است که از قرن پانزدهم به بعد توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید.

ج) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی پرداختند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۱۰- (مبیناسارات تاپیک)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گونه دوم - گونه نخست

گزینه «۲»: گونه نخست - گونه نخست

گزینه «۳»: گونه دوم - گونه نخست

گزینه «۴»: گونه نخست - گونه دوم

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۱۹- (مبیناسارات تایبیک)
 هر دو عبارت گزینه «۳» از کارکردهای عقل عملی در شناخت است.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۳۹)

۲۲۰- (کامران اله مراری)
تشریح موارد نادرست:
 - علم اجتماعی با استفاده از عقل و وحی توان دآوری درباره ارزش‌های اجتماعی را پیدا می‌کند.
 - در تقسیم‌بندی ارسطو از علوم، علوم انسانی (در معنای امروزی آن) معادل علوم عملی است.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۷، ۳۹ و ۴۰)

فلسفه سال چهارم

۲۲۱- (موسی اکبری)
 ماوراءالطبیعه قسمتی از هستی است که ماورای طبیعت است. قلمرو مابعدالطبیعه تا آنجایی است که وجود و هستی باشد؛ پس ماوراءالطبیعه در قلمرو مابعدالطبیعه قرار می‌گیرد.
 (فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۳)

۲۲۲- (فرهناز فان‌مهمری)
 امام علی (ع) درباره موجودات برتر از عالم طبیعت که واسطه فیض آفرینش‌اند می‌فرماید: «موجودات کاملی هستند، عاری از ماده و قوه؛ زیرا جملگی مجردند و فعلیت تمام دارند و در نهایت کمال ممکن‌اند.»
 (فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۱۳)

۲۲۳- (موسی اکبری)
تشریح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: تناقضی بین آیات و روایات وجود ندارد.
 گزینه «۲»: این سخن مخصوص اهل حدیث است.
 گزینه «۳»: آیات الهی تفکر را به‌عنوان مقدمه‌ای برای رسیدن به معرفت معرفی می‌کنند.
 (فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۱۵)

۲۲۴- (موسی اکبری)
 میراث تفکر یونانی از طریق حوزه اسکندریه به انطاکیه و سپس به حران منتقل شد. استادان فلسفه حران در عهد خلافت معتضد عباسی از حران به بغداد منتقل شدند.
 (فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۱۹)

۲۲۵- (فرهناز فان‌مهمری)
 در دوران خلافت هارون‌الرشید ترویج علوم جندی شاپور که در خوزستان بود، گسترش یافت و هارون به توصیه وزیر خود، یحیی برمکی، «بیت‌الحکمه» یا «خزانة‌الحکمه» را در «بغداد» تأسیس کرد.
 (فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۱۹)

۲۱۵- (کنکور سراسری ۹۵، با تغییر)
 - متفکران مسلمان با شناخت تفاوت موضوع علم عملی و نظری، دانش اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانستند و به همین دلیل، دانش اجتماعی آنان از نوع جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نیست.

- جامعه‌شناسی انتقادی، به شناخت حسی و تجربی بسنده نمی‌کند، بلکه سطوح دیگری از معرفت و عقلانیت را که در فرهنگ و عرف اجتماعی بشر حضور دارد، برای شناخت علمی به رسمیت می‌شناسد؛ به همین دلیل، دآوری‌های ارزشی را نیز با آن که معیاری تجربی ندارند، جزء علوم اجتماعی می‌داند. جامعه‌شناسی، این بخش از دانش یعنی دآوری‌های ارزشی خود را با روش‌ها و استدلال‌های غیرحسی و غیرتجربی دنبال می‌کند.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۸)

۲۱۶- (الله فزیری)
 - با غلبه اثبات‌گرایی و رشد علوم طبیعی، جامعه‌شناسی پوزیتیویستی به وجود آمد.
 - در پایان قرن نوزدهم و آغاز قرن بیستم، تعدیل‌هایی در جامعه‌شناسی به وجود آمد و با این تعدیل‌ها، نوع جدیدی از جامعه‌شناسی شکل گرفت که به آن جامعه‌شناسی تفهیمی می‌گویند.
 - طی قرن بیستم، جامعه‌شناسی با توجه به تفاوت روش خود به تدریج به روش‌های غیرتجربی اهمیت داد. این امر، نوع جدیدی از جامعه‌شناسی را که جامعه‌شناسی انتقادی نامیده می‌شد، پدید آورد.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۲۱۷- (الله فزیری)
 علوم اجتماعی با «فهم معانی کنش‌های دیگران»، امکان همدلی و همراهی با آنان را پدید می‌آورد. در علوم اجتماعی، «ظرفیت دآوری درباره هنجارها و ارزش‌های رفتاری خود و دیگران» و به‌دنبال آن امکان انتقاد نسبت به خطاهای رفتاری و اجتماعی وجود دارد. علوم اجتماعی با «داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی»، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمند فراهم می‌کند.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۲۶)

۲۱۸- (کنکور سراسری ۹۷، با تغییر)
 جامعه‌شناسی پوزیتیویستی بر جامعه‌شناسی تفهیمی و جامعه‌شناسی تفهیمی بر جامعه‌شناسی انتقادی تقدم تاریخی دارد.
 - هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل آن‌ها بود.
 - وبر (بنیان‌گذار جامعه‌شناسی تفهیمی) معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و برای مطالعه آن باید معنای آن را فهمید.

- جامعه‌شناسی انتقادی به شناخت حسی و تجربی بسنده نمی‌کند، بلکه سطوح دیگری از معرفت و عقلانیت را برای شناخت علمی به رسمیت می‌شناسد؛ همین روش به آن‌ها امکان می‌دهد که درباره ارزش‌ها و هنجارها دآوری کنند.
 (پامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۲۲۶-

(کنکور سراسری ۹۷)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هر کسی میتواند به میزان توان خود طالب حکمت باشد.
گزینه ۲: در دین پیوسته به تفکر سفارش شده است و این حرف که قرآن ما را از تفکر بی‌نیاز می‌کند مستلزم تناقض می‌باشد.
گزینه ۴: اگر کسی در راه دستیابی به حکمت تلاش خود را بکند به آن دست می‌یابد و موهبت خاصی نیست.

(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۲۱)

۲۲۷-

(موسی اکبری)

متفکران مسیحی به وسیله فلاسفه مسلمان شناخت گسترده‌تری از آراء و عقاید ارسطو را دریافتند نه آنکه تا قبل از آن با اندیشه‌های ارسطو روبه‌رو نشده باشند.

(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۲۲)

۲۲۸-

(موسی اکبری)

قطب‌الدین رازی کتابی به نام محاکمات نوشت و در آن به ارزیابی شرح‌های خواجه طوسی و فخر رازی بر کتاب اشارات ابن‌سینا پرداخت و نه قطب‌الدین شیرازی.

(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۲۳)

۲۲۹-

(موسی اکبری)

فخر رازی در شرح خود به نقد و جرح فلسفه ابن‌سینا پرداخته بود، اما هدف خواجه نصیر، احیای حکمت فارابی و بوعلی با توجه به حکمت اشراق بود.

(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۳۰- گزینه ۳

(کنکور سراسری ۹۵)

در قرن ششم، حکیم بزرگی در ایران ظهور کرد که فلسفه ابن‌سینا را به قلمرو جدیدی هدایت کرد و او کسی نبود جز شیخ شهاب‌الدین سهروردی که مؤسس مکتب اشراق نیز می‌باشد.

(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۲۳)

منطق و فلسفه سال سوم

۲۳۱-

(فخره‌ار علی‌نژاد)

مفهوم جزئی آن است که فقط بر یک مصداق و یک فرد منطبق می‌شود و فرض افراد متعدد برای آن محال است.

مفهوم کلی آن است که قابلیت آن را دارد که بر مصداق‌های متعدد منطبق گردد.

(منطق، تعریف، صفحه ۱۳)

۲۳۲-

(فخره‌ار علی‌نژاد)

اگر دو مفهوم کلی از جهت صدق بر افرادشان با هم مقایسه شوند چهار حالت پیش می‌آید که به آن‌ها نسبت‌های چهارگانه (نسب اربع) می‌گوییم. هر دو مفهوم کلی لاجرم یکی از این نسبت‌ها را با هم دارند.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۳۳-

(مصدرصادق لطفی)

مفاهیم عرضی علتی غیر از علت خود ذات دارند، مثلاً پزشک شدن یا کارگر شدن یک انسان به عللی غیر از علل پیدایش او وابسته است.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۳۴-

(طنین زاهدی‌کیا)

تعریفی که جامع نباشد، خاص و معرف عام است؛ بنابراین رابطه عموم و خصوص مطلق داریم.



تعریفی که مانع نباشد، عام و معرف خاص است؛ بنابراین رابطه عموم و خصوص مطلق داریم.



(منطق، تعریف، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۳۵-

(فخره‌ار علی‌نژاد)

اگر دو شیء از یک نوع داشته باشیم، آن دو در فصل خود یکسانند و فقط می‌توانند در اعراض خود تفاوت داشته باشند.

نکته: اگر دو شیء متمایز باشند، یکی بودن آن دو تناقض است.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۳۶-

(مصدرصادق لطفی)

«جنس» ذاتی مشترک میان چند نوع و ماهیت است؛ مانند «شکل» برای مثلث

«عرض عام»، عرضی یا بیرونی مشترک میان چند نوع و ماهیت است؛ مانند «متساوی‌الاضلاع» برای مثلث

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۳۷-

(فخره‌ار علی‌نژاد)

فقره اول از سلسله اجناس «نوع» است و این خاصیت را ندارد.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(تسریع حق پرست)

۲۴۵-

نماینده فروش، متصدی وام، مدیر روابط عمومی: تجارت
دستیار بهداشت روانی: تحقیق
مددکاری: خدمات اجتماعی

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۲۵)

(پروانه کریمی)

۲۴۶-

از نظر کارل راجرز (از اندیشمندان رویکرد انسان‌گرا) بهترین روش برای
فهمیدن رفتار، تنها از طریق درک دنیای درونی فرد امکان پذیر است.

(روان شناسی، کلیات، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

(معمربراهیم مازنی)

۲۴۷-

نحوه چگونگی ارتباط فرد با دیگری، شامل نگرش‌ها و ... در حوزه تحقیقات
اجتماعی جای می‌گیرد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۲۵)

(پروانه کریمی)

۲۴۸-

یکی از «روش‌هایی که در «علم» روان‌شناسی برای بررسی فرضیه‌ها
استفاده می‌شود. «روش مشاهده طبیعی» است که در واقع توسط
کردارشناسان معرفی گردید.

(روان شناسی، کلیات، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(مینا توکلی نژاد)

۲۴۹-

هدف اصلی در تحقیقات کاربردی استفاده عملی از یافته‌های روان‌شناسی در
زندگی روزمره و در تحقیقات بنیادی، گسترش و افزایش دانش در پدیده
موردنظر است.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۲۴)

(فرهاد علی نژاد)

۲۵۰-

متغیر مستقل متغیری است که دستکاری می‌شود. در این فرضیه متغیر
مستقل میزان پرخاشگری می‌باشد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۲۰)

(کنکور سراسری ۹۳)

۲۳۸-

مبحث «شناخت»، از مباحث مشترک بین فلسفه و روان‌شناسی است. این
بحث در فلسفه از حقیقت ذهن آدمی و قواعد آن در شناخت عالم خارج
سخن می‌گوید.

(فلسفه سال سوم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۹)

(معمرباروق لطفی)

۲۳۹-

در علم اخلاق، همه‌جا صحبت از خوبی و بدی و فضیلت و رذیلت است، نه
فلسفه علم اخلاق.

(فلسفه سال سوم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۱۱)

(فرهاد علی نژاد)

۲۴۰-

فلسفه حقوق را می‌توان به عبارتی تبیین عقلانی و تفکر درباره مبانی علم
حقوق دانست و این ویژگی در گزینه «۴» دیده نمی‌شود.

(فلسفه سال سوم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۱۲)

روان شناسی

(پروانه کریمی)

۲۴۱-

روان‌شناسان صرفاً نظریه‌هایی را پیرامون چگونگی رفتار انسان ارائه
نمی‌دهند؛ بلکه درصدد حمایت تجربی برای نظریه‌های ارائه‌شده با روش
تحقیق علمی هستند.

(روان شناسی، کلیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(موسا عفتی)

۲۴۲-

انتقاداتی اساسی بر رویکرد انسان‌گرا وارد است که عبارتند از: ۱- تمام آن
چیزی که فرد از خود گزارش می‌دهد، نمی‌تواند همان چیزی باشد که او
تجربه می‌کند. ۲- این رویکرد مبهم بوده و آزمایش پذیر نمی‌باشد. ۳-
نظریه‌ها در این رویکرد به گونه‌ای معرفی می‌شوند که امکان تأییدپذیری
آن‌ها نمی‌باشد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۱۷)

(فرهاد علی نژاد)

۲۴۳-

روش همبستگی در سطح پایین‌تری از روش آزمایشی قرار دارد؛ زیرا
نمی‌توان رابطه علت و معلول را از آن استنباط نمود.

(روان شناسی، کلیات، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(فرهاد علی نژاد)

۲۴۴-

مهم‌ترین اصل روش آزمایشی کنترل متغیر مستقل (متغیری که دستکاری
می‌شود) است.

در مثال موردنظر، متغیر وابسته، میزان شیردهی گاوها و متغیر مستقل،
پخش یا عدم پخش موسیقی است.

(روان شناسی، کلیات، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)